

ANTO

İnönü - Bayar
yakınlaşması
arkasındaki
oyunlar

Haftalık Dergi • 20 Mayıs 1969 • Sayı 125 • 125 kuruş

NİÇİN ASTINIZ?

HAFTANIN NOTLARI

11

mayıs

Ş. Yalçın kazandı

■ Halen Kemah'ta yetkili bulunan Koyulhisar C. Savcısı Şiar Yalçın, gazetelerde yayınlanan halktan yana ve devrimci nitelikteki yazılarından ötürü Adalet Bakanlığı'nın isteği ve Yüksek Savcılar Kurulu'nun kararı ile bir yıl önce isten el çektilmesi üzerine Danıştay'da iptal davası açmıştı. Danıştay Dava Daireleri Genel Kurulu işlemin iptaline karar vermiştir. Şiar Yalçın, şimdi görevinden uzak kaldığı dört ay süre içinde yoksun bırakıldığı yarı aylık ve ödeneklerinin tazminat olarak ödenmesi için Adalet Bakanlığı aleyhine tam kaza davası açacak, bu suretle iktidarın tasarrufu yüzünden, devlet, Şiar Yalçın'a fakir ve yoksul halkın sırtından tazminat ödemek zorunda bırakılmış olacaktır. Şiar Yalçın, ayrıca, Koyulhisar'da görevli bulunduğu sırada kendisine ates edilmesi olayı ile ilgili olarak Cumhurbaşkanı Sunay'a bir telgraf çekmiştir. Yalçın telgrafında «Gerek Adalet Bakanlığına, gerek İçişleri Bakanlığına, şüphelendiğim şahısların mutlaka yakalanıp sorguya çekilmeleri ve olaydan kısa bir süre önce satıldığı tesbit edilen tabancanın elde edilmesi ve mahalline uzman elemanlardan kurulu bir polis ekibi gönderilmesi yolunda vaki müracaatların neticesiz kaldı. Olayın elebaşı Koyulhisar'da bazı devlet memurları ile samimi ilişkiler sürdürerek serbestçe dolaşmaktadır.» demek ve Sunay'dan ilgilileri uyarmasını istemektedir.

Grev önlendi

■ Kartal'daki Mutlu Akü Fabrikası işçilerinin hak arama amacıyla yaptıkları grev, işverenle sarı Petrol İş Sendikası'nın ve Bâbıâli basınının işbirliği sonucunda önlenmiştir. İşçilere verilen yemegin az ve kötü olduğunu söyleyen Hüseyin Ezin adlı işçinin isten çıkarılmasından sonra fabrika sahibi Atilla Türker ile müdürü Hamdi Günay'ın keyfi tutumuna başkaldıran işçiler işbaşı yapmamış ve fabrika önünde oturarak bazı haklar istemişlerdir. Ancak sarı Petrol İş Sendikası'nın müdahalesiyle grev hareketi kırılmış ve işveren gazetelere ilanlar vererek zaferini (!) dosta düşmana duyurmıştır.

Asistanlar boykotu

■ «Asistanlık Tazminat Kanunu ve reformunun savsaklanması üzerine Cerrahpaşa ve Hukuk Fakülteleri asistanları boykota başlamışlardır. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde asistanlar adına bir açıklama yapan Esat Eşkazan, «Bizler, halkın sağlığını ticaret metası olarak görüp, bunun üzerinde oyunlara girip ücret artırımının peşinde kosmuyoruz. Acil olaylara bakacağız. 10 Mart Senato toplantısında, isteklerimizin en kısa sürede ele alınacağı söylendi. Aradan iki aydan fazla zaman geçtiği halde bir şey olmadı...» demiş ve direnişlerinin salt tazminat meselesi olmadığını belirtmiştir. Öte yandan, aynı nedenlerle Hukuk Fakültesi asistanları da öğretim görevlerini bırakarak direnişe başlamışlardır.

12

mayıs

Aybar CHP'ye çattı

■ Güney ve güneydoğu illerinde bir gezi yapan Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, son olaylar üzerine Gaziantep'te verdiği demeçte Amerika'nın bir AP-CHP koalisyonu planladığını belirterek şöyle demiştir: «Eski Demokratların affedilmesi, Amerikan emperyalizminin istekleri ve çıkarları doğrultusunda bir olaydır. Zira Amerika, eski Demokratların destekleyeceği bir AP-CHP koalisyonunun, 1950-60 döneminin muhalefetsiz dostluğunu yeniden iade ve ilhay edebilecek güce olabileceğini düşünür. CHP liderini ve ortanın solundaki CHP ekibini, tarih önünde sorumluluktan kimse kurtarmayacaktır. Dün Kırıkhan'da, Reyhanlı'da ağa toprakları üzerinde çahşan fukara köylü ailelerinin, yağmur geçiren bez çadırlarına ve bu çadırların çamur altındaki zeminlerine baktığımda, CHP liderinin memlekete huzur getirmek için giriştiğini söylediği son teşebbüsü, bize hazin bir istihza gibi göründü.»

Özel okullarda direniş

■ Özel yüksek okullar kaynayan kazan olmakta devam etmektedir. İstanbul Işık Mühendislik Okulu'nda 200 öğrencinin derslere alınmaması üzerine başlayan hareketler diğer özel okullara da yayılmıştır. Eskişehir Hastaş, Gayrettepe Mühendislik, Vatan Mühendislik ve Kadıköy Mühendislik okulları boykot komiteleri ortak bir bildiri yayımlayarak içinde bulundukları çıkmazı anlatmış ve yöneticileri protesto etmişlerdir. Ayrıca Gümrüğü'nde Taşkıya'ya kadar üst kısımları soyunuk olarak bir yürüyüş yapmışlar ve «Patronlar bizi soyuyor» sloganlarını tekrarlamışlardır.

13

mayıs

Cunta ve ABD

■ Eski Yunan başbakanlarından Papandreu, Montreal'de düzenlediği bir basın toplantısında, Yunanistan'da askeri bir diktatörlüğün varlığına NATO Komutanlığı ve Amerikan Savunma Bakanlığı'nın desteğinin sebep olduğunu belirtmiş ve «Cunta Hükümeti, Amerikan 6. Filosu'na sakin ve rahat limanlar açtığı için Amerikan askeri liderlerinin işine gelmektedir. Ancak Yunan halkı, her ne bahasına olursa olsun, ve demokrat bir Yunanistan'ın meydana gel-

mesi için ayaklandığı zaman Yunan cunta yönetimi sona erebilecektir» demiştir. Oğlu Andreas Papandreu ise, bir TV demecinde, ABD Başkan Yardımcısı Rum asıllı Agnew'un milyoner işadamı Tom Pappas ile ortaklık kurduğunu ve Pappas'ın işlerini rahatça yürütebilmesi için cuntaya yardım ettiğini belirtmiştir.

Buğdaya da zam

■ Demirel Hükümeti, Türkiye Ziraat odalarının buğdaya 14-18 kuruş arasında zam yapılması yolundaki teklifini incelemeye başlamıştır. Bakanlar Kurulu'nun önümüzdeki günlerde yapacağı toplantılarda bu konu ele alınarak yapılacak zam miktarı tesbit edilecektir. Buğdaya zamdan sadece büyük çiftçiler yararlanacak, küçük çiftçiler ise zammın diğer istihlak maddelerine yansımaları yüzünden diğer dar gelirli vatandaşlarla birlikte geçim sıkıntısından kurtulamayacaklardır.

14

mayıs

Ekonomik kriz

■ İngiltere'de yayınlanan The Financial Times'in dünya bankacılığı ile ilgili raporunda, Türkiye'nin çok büyük döviz sıkıntısı içinde olduğu belirtilmektedir. Raporda döviz sıkıntısı yüzünden transferlerin gımdiden beş aylık gecikmelerle yapılabildiği ve önümüzdeki aylar içinde bu durumun daha da bozulabileceği belirtilmektedir. Türkiye'nin altın ve döviz ihtiyatlarının nisan ortasında 27 milyon dolara inmiş olduğu açıklanmaktadır. Financial Times'a göre, Türkiye'deki bankacıların büyük çoğunluğu, Türk Lirası'nın devalüe edilmesi gerektiği görüşündedir ve seçimlerden sonra bir devalüasyona gidilebilecektir.

İşçinin tiya irosu

■ Devrim için Hareket Tiyatrosu'ndan sonra «İşçinin Tiyatrosu» adıyla yeni bir tiyatro topluluğu kurulmuştur. Kuruluş bildirisinde sokak tiyatrosu veya hareket tiyatrosu diye adlandırılan tiyatro türünün Türkiye'de sanat sahnesine çıktığı ve politik yönüyle, kesinlikle devrimci sınıfların yanında yer aldığı belirtilerek sansasyonelden çok kalıcı eylemlerle Türk devrim hareketinde devrimci tiyatrolara düşen görevi en iyi şekilde yerine getirmek tek hedefimizdir» denilmektedir. Topluluk ilk olarak «Vatan Yahut Amerika»yı Lastik İş Sendikası salonunda kalabalık bir işçi topluluğuna oynamıştır.

Markopaşa'ya saldırı

■ Ankara Markopaşa Kabare Tiyatrosu da, Antalya'nın Serik İlçesi'nde saldırıya uğramıştır. «Egeci saldırm çayır» adlı güldürüyü oynayan sanatçıları hırpalayan saldırganlar, sahneyi de tahrip etmişler ve oyuncuların minibüslerinin lastiklerini patlatmışlardır.

A. Dino Türkiye'de

Dünyaca tanınmış Türk sanatçısı Abidin Dino, uzun bir ayrılıktan sonra geçen hafta ilk defa Türkiye'ye gelmiştir. Paris'te bulunduğu sırada resim çalışmalarını yine Türkiye üzerine yapan ve Türk sanatını Avrupa galerilerinde gurur verici şekilde temsil eden Abidin Dino, tablolarından bir kısmını 20 Mayıs'tan itibaren Galeri 1'de «Görmeden İstanbul» adı altında sergileyecektir. Dino'nun sergisi, yılımızın en büyük sanat olaylarından biridir.

Yabancı sermayeli işyerlerindeki grev

Kimya İş Sendikası'na bağlı işçiler tarafından yabancı sermayeli Hoechst A. Ş. ilaç fabrikasında başlatılan grev başarı ile devam etmektedir. Hafta içerisinde çeşitli işçi grupları, grevci arkadaşlarını ziyaret ederek kendileriyle beraber olduklarını söylemişlerdir. Geçen haftaki sayımızda belirttiğimiz gibi Türk işçisinin emeğini yok bahasına kullanan yabancı sermayeli işveren, Türk kanunlarını ve işçilerin sosyal haklarını hiçe saymaktadır.

15

mayıs

16

mayıs

17

mayıs

HAFTANIN
YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

Kara yıldönümü

Emperyalist zırhlıların Anadolu'yu paylaşmak için İzmir'e asker çıkarmalarının ve sosyalist gazeteci Hasan Tahsin'in emperyalistlere ilk kurşunu atmasının 50. yıldönümü dolayısıyla İ. T. Ü. T. O. B., İ. T. Ü. İnşaat Fakültesi Talebe Cemiyeti ve İ. M. M. A. Talebe Birliği başkanları ortak bir bildiri yayınlamışlardır. Bildiride, «Garp Cephesi kumandanı, silahlı gücüyle girmeyen emperyalistleri anlaşmalarla ülkeye sokan kişiyle kol kola Bu birleşim emekçi halk yığınlarının söz sahibi olmak istemediğini gösterir» denilmektedir. Gençleria bildirisi, «Emekçi Türk halkı kendisini soymak için kurulan tezgahlara karşı savaşın Hasan Tahsin'in bıraktığı yerden sürdürecektir» cümlesiyle sona ermektedir.

Askeri mahkemede

İki yıl önce yazmış olduğu «Cinayet yerine intihar» başlıklı yazıdan dolayı dergimiz yönetmeni Doğan Özgüden yeniden askeri mahkemeye sevk edilmiştir. Nükleer mayınlarla ilgili yazıdan dolayı Tural'in emriyle soruşturma açan askeri savcılık, daha sonra yetkisizlik kararı vererek dosyayı sivil mahkemeye havale etmişti. 5. Ağır Ceza Mahkemesi son duruşmasında dosyayı tekrar askeri mahkemeye iade etmiştir.

Kabacalı beraat etti

Sorumlu Müdürümüz Alpaz Kabacalı, ANT'nın 90. sayısında yayınlanan «Darbe İhtimali var mı?» başlıklı yazıdan dolayı yargılandığı 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde beraat etmiştir. Gedikli fetvacılardan Prof. Sahir Erman, İslam Birliği üyesi Selçuk Özçelik ve Dr. Erol Cihan tarafından verilen raporun bilimsel esaslara dayanmadığı tesbit edildiğinden son duruşmada savcı da beraat istemek zorunda kalmış ve mahkeme beraat kararını oybirliğiyle vermiştir. Öte yandan dergimiz yönetmeni Doğan Özgüden, Toplu Basın Mahkemesi'nde, «Dünya Alkış'ın beraatını istiyor» ve «Bu sendikacı bir ajandır» başlıklı yazılarında dolayı yargılanmıştır.

Kurdaş gidiyor

Devrimci gençleri «kızıl yobazlıkla suçlayan O.D.T.Ü. Rektörü Kurdaş, gelecek ay içinde Amerika'ya staja gidecektir. Rektörlük yaptığı sürece Amerikancı tutumu ve son olaylar karşısındaki davranışı ile ODTÜ öğrencilerini tamamen karşısına alan Kurdaş'ın Amerika'da ne kadar kalacağı bilinmemektedir. Öte yandan CIA yetiştirmesi Amerikan Büyükelçisi Komer'in arabasını, ODTÜ bahçesinde yakmaktan sanık öğrencilerin duruşmalarına devam edilmiştir.

Amerikan zorbalığı

Harp - İş Federasyonu işçileri tarafından Amerikan işyerlerinden 98'inde başlatılan grev Amerikalıların kanun tanımaz davranışları içerisinde sürmektedir. Ankara'da grevci işçiyi tokatlayan albay Scott savcılık tarafından ikili anlaşma gereğince serbest bırakılmış, Küçükçekirtili işyerinde ise içki ve yiyecek kaçırmak isteyen Amerikalılar, Vedat Korkmaz adındaki grevciyi otomobilleriyle ağır yaralamışlardır. İzmir'de belediye başkanı Osman Kibar kendisini Amerikalıların avukatı görerek işçilere hakaret etmiştir. İstanbul'da da sendika genel başkanı Tuslog kumandanının oğlunun aralarında bulunduğu yirmi Amerikalı tarafından zorla odada alkonup tartaklanmıştır.

Eğitime yeni engel

Bu yıl üniversite giriş sınavlarından zihni kabiliyet testlerinin çıkarılması, bozuk eğitim düzeninin sonucu olarak yetersiz öğrenim görmüş halk çocuklarının yüksek öğrenim görmesini engelleyen bir oyun olarak nitelenmektedir. Psikoloji Talebe ve Mezunları Cemiyeti yayınladığı bir bildiri ile bu tutumu protesto etmiş, üniversiteye girişte bundan böyle öğrencinin ezberci olmasının tek faktör olarak rol oynayacağını belirtmiştir.

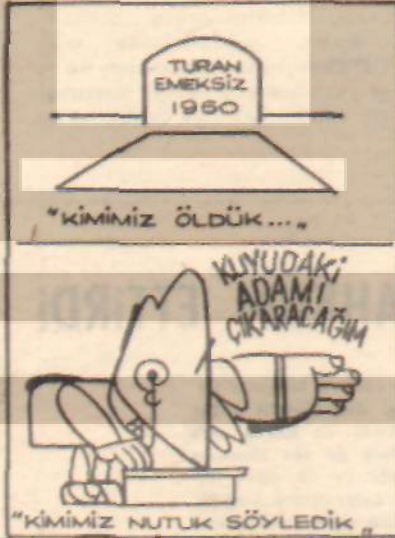
50 Yıl Sonra...

TAM elli yıl önce, 15 Mayıs'ta, İzmir Kordonu'nda genç bir Türk sosyalisti, «Olamaz, olamaz, böyle kollarını salaya sallaya giremezler!» diye haykırarak silahına davranmış ve vatan topraklarını çiğneyen emperyalizmin saldırgan askerlerine ilk kurşunu atmıştı. Bu, Hukuku Beşer Gazetesi başyazarı, 30 yaşındaki Hasan Tahsin'di... Cesaretinin bedelini süngülerle delik deşik edilip Kordon Boyu'nda şehit düşerek ödeyen Hasan Tahsin'in sıkığı silahın sesi çok geçmeden bütün Anadolu'da yankılanmış, 19 Mayıs'ta Samsun'a çıkan Mustafa Kemal'in komutası altında kurulan millî kurtuluş cephesi, dört yıllık kanlı savaşlardan sonra Türkiye'yi düşman çizmelerinden temizlemiştir. Millî kurtuluş savaşı, Hasan Tahsin'den Mustafa Kemal'e, Anadolu'ya cephaneye taşıyan Karadeniz'li sandalcıdan, Antep'te Fransız'ı kurşunlayan doküma işçisine, Manisa'lı tütün ırgatında Erzurum'lu çobana, Siirt'li sarıklı hocadan Afyon'lu öğretmene, tüm ezilen Anadolu halklarının ortak kavgasıdır. Evet, 1922'de düşman kuvvetleri İzmir'den denize dökmüş, fakat Türkiye hâlâ düşman bayraklarının gölgesinden kurtulamamıştır. Çünkü, halkın savaşı, geçici zaferinden hemen sonra, hattâ savaş sırasında Bahâllî'den Ankara'ya geçedip çöreklenen kapıkulu Osmanlı bürokratları tarafından süratle yozlaştırılmıştır.

EMEKÇİ halk sınıf ve tabakalarının kendi örgütlerini kurarak kanları bahasına yaratılan genç devlete sahip çıkmaları önlenmiş, bürokrasinin halktan ve bağımsızlıktan yana çıkan gerçekten devrimci kesimi tasfiye edilmiş, Türkiye kısa zamanda Osmanlı kalıntısı kapıkulu bürokratlarla onların himayesinde palazlanan ağaların ve büyük burjuvazinin çiftliği haline getirilmiştir. Bu mülevves ittifak, bununla da yetinmemiş, yabancı sermaye ile ortaklıktan daha büyük parsa toplayabilmek için zaferin üzerinden yirmibeş yıl geçmeden Türkiye'yi emperyalizme peşkeş çekmiştir. Millî Kurtuluş Savaşı veren halka ihanet eden bu mülevves ittifakın siyasi örgütü Cumhuriyet Halk Partisi'dir. CHP'nin elli yıldan beri devrimcileri ve anti - emperyalist mücadele verenleri daima arkadan hançerlediğini yazdığımız için Ulus Gazetesi, bizi, Atatürk düşmanlığı ile suçlamaya kalkmıştır. Bu, CHP'li kapıkulu bürokratlarının, kendilerinin Mustafa Kemal'e ihanetlerini kamufle etmek için kullandıkları hinçulu bir taktiktir. Samsun'a çıkışının ellinci yılında da şu teğhisi cesaretle koyalım: Mustafa Kemal, savaş meydanlarının tozunu çizmelerinden sildikten sonraki devrimci mücadelesini, sadece adı «halk» olan bir kapıkulu bürokrat ve egraf partisiyle değil, gerçekten halkın temsilcisi olan bir örgütle yürütmüş olsaydı, bugün Türkiye'de Amerikan bayrakları dalgalanmayacaktı.

KURTULUŞ hareketinin başlangıcının 50. yılında da Türkiye halklarına, devrimcilere düşen tarihi görev, geçmiş yılların denemelerinden ve hele son haftaların Osmanlı artığı entrikalarından gerekli ibret dersini alarak millî kurtuluş savaşını sağlam çizgide sürdürmektir. Cephele bellidir. Bir yanda Amerikan emperyalizmi ve onunla işbirliği halindeki komprador burjuvazi, toprak ağası, kapıkulu bürokrat mülevves ittifakı, onun karşısında ise, bu defa sosyalist bir çekirdek etrafında işçisiyle, köylüsüyle, küçük esnaf ve zanaatkarıyla, arkasız memuruyla, devrimci aydını ve gençliğiyle meydana getirilen millî kurtuluş cephesi... Bürokrasinin gerçekten devrimci ve anti - emperyalist kesimi de, bugüne kadarki hatalı tutumunu gözden geçirerek kendisini emperyalizmle işbirliği halindeki Amerikancı kapıkulu bürokrat kesiminden kesinlikle ayırmalı, emekçi halk sınıf ve tabakalarının yanında yerini almalıdır. Halkın anti - emperyalist ve sosyalist mücadelesi, kimsenin vesayetine muhtaç değildir. Kendi siyasal örgütünde ve ona giderek daha devrimci bir nitelik kazandırarak bu mücadeleyi sürdürecektir. İşbirlikçiliği, dönekliliği, oportünistliği müsellemler ve müseccel kapıkulu bürokratlarının çevresinde geniş cephe kurma oyunları artık keskin iflas etmiştir. Buna rağmen hâlâ ters cephe kurmakta direnenler, ahılarına ihanetin damgasını yemekten kurtulamayacaklardır.

GÖZ GÖRE • YALÇIN ÇETİN •

-SANIKLAR GETİRİLDİLER, BAĞLI OLMAYARAK YERLERİNE ALINDILAR

İki eski kurdun oyunu ve "2. takım" ile geniş cephe'cilerin şaşkınlığı!

TAKVİMLER 14 Nisan 1969 Çarşamba'yı, saatler de tam 20'yi gösteriyordu. Ardarda parlayıp sönen flagların ışığında iki el birbirine doğru uzandı... Ellerden biri tombul ve üzeri rahat yaşamış insanlarda görülen kahverengi lekelerle kaphydı. Öteki el zayıf, kemikli ve damarları derinin üzerinde durur gibiydi...

Eller birbirine doğru yaklaşıp titriyordu. Sonra buluşup birbirlerini kavradılar... Tıpkı, Amerikan yardımı altında Türkiye'ye sokulan malmelerin üzerindeki eller gibi!

Ellerin sahiplerinden biri, 27 Mayıs 1960'da kansız bir hareketle devrilen iktidarın Cumhurbaşkanı Celal Bayar'dı. Diğer ise, 1938'den 1950'ye kadar millî şef, ondan sonra ana muhalefet partisi lideri olan İsmet İnönü idi.

İnanılmayan ve inanılması mümkün olmayan, ilk anda Bayar'la İnönü arasında beliren samimiyetti. Bu hava içinde tecrübeli bir gazeteci oldukça yüksek sesle şunları söylemekten kendini alamadı:

«— Yahu, bu adamlar ya çok iyi birer aktör, yada bugüne kadar seçim ve ihtilallerde hep şike yaptılar!»

Ashında ortada şaşılacak bir şey yoktu. Kapıkulu bürokrasinin iki temsilcisi, 1945'teki suni ayrılımdan 24 yıl sonra tekrar bir araya geliyorlardı.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra adamakıllı palazlanan büyük burjuvazi vesayetten kur-

Yalnız
eski
DP'lilere
değil,
bütün
siyasî ve
adi
mahkûmlara
af isteyen
TİP
Genel
Başkanı
Aybar

tulup kendi başına devleti ele geçirmeye kalkınca ve savaş yıllarında ezilmiş, perişan olmuş emekçi kitleleri de soyut «hürriyet, demokrasi» sloganıyla kendi cephesine çekmeye başlayınca, kapıkulu bürokrasi kontrolü elden kaçırmamak için içinden bir bölüğünü dümece muhalefetle görevlendirmiş ve bu şike hareketin başını da Bayar çekmişti.

İnönü - Bayar birleşmesi, İslamcı kitleye dayanan Demirel'in yerine batıcı - laik cephenin güvenilir adamını getirmek, daha sonra AP - CHP koalisyonu adı altında Amerika'dan icazetli yabancı sermaye - yerli sermaye - kapıkulu bürokrat ittifakını gerçekleştirmek operasyonunun en cüretli adımıydı.

Bayar ve takımını AP kitleleri üzerinde ve daha sonra Türkiye'nin kaderinde söz sahibi kılmak için yapacak tek şey, kendilerinin tekrar milletvekili seçilmelerine engel olan anaya-

sayı değiştirmekti. Anayasanın 68. maddesi değiştirildiği takdirde, affa uğramış bulunan Bayar ve eski DP'ilerin yeniden seçilebilmeleri için bir engel daha ortadan kalkmış olacaktı.

Böylece 27 Mayıs'tan beri üzerine titrenen anayasada ilk değişiklik de gerçekleştirilmiş, belki de daha başka değişiklikler için yol açılmış olacaktı.

İnönü'nün teşebbüsü, çeşitli çevrelerde kıyametler kopardı. Teşebbüsten en çok tedirginlik duyan, şüphesiz, büyük ölçüde DP tabanına dayanarak iktidarda duran Demirel ve AP milletvekilleri idi. Zira, Bayar ve «Birinci Takım» siyaset sahnesinde tekrar ispatı vücut eyledikleri takdirde «Eski Su Müdürü» ile «İkinci Takım» AP'nin list kademelerinde pek yer kalmayacaktı. Nitekim geçen mahalli seçimler, yoklamalarda eski DP'lilere oyun oynamanın da işe yaramadığını ortaya koymuştu. Çünkü belediye başkanlıkla-

İNÖNÜ VE BAYAR ELELE
— Mülhevves ittifağa doğru... —

rı için adaylıklarını koyup da çeşitli şekillerde ekarte edilen bütün eski DP'ilerin adayları, son çareyi bağımsızlıkta bulmuş ve seçimleri de almışlardı.

Gerçek AP milletvekilleri, Büyük Kongre'nin kararına uyarak eski DP'lilere siyasî haklarının iadesi yolunda bir teklifi imzalamışlardı ama bu teklif ancak önümüzdeki seçimlerden sonra meclise geleceğinden ve kendilerinin bu devrede de milletvekilliğini garantileyeceklerinden emin bulunuyorlardı. İnönü'nün beklenmedik oyunu, bu hesabı altüst etmişti. Ama yapacakları bir şey de yoktu.

Asıl patırtı ise, 27 Mayısçılar ve devrimci hareketi CHP'nin öncülüğünde yürütebileceklerini sananlar arasında koptu.

27 Mayısçılar, 1960 hareketini yaparak iktidara getirdikleri İnönü'nün bu hareketinde kendilerine yöneltilmiş bir «ihane» görüyorlardı. Nitekim Millî Birlik Grubu derhal bir bildiri yayınlamaya teşebbüs protestosu etti.

CHP'de yer alan Millî Birlikçilerden Orhan Erkanlı yurt dışından çektiği bir telgrafı partiden istifa ettiğini bildirdi. Orhan Kabibay ise, parti grubunun aldığı karara katılmadığını açıkladı.

CHP'yi anti - emperyalist ve sol hareketin önünde görmek isteyenler ise, ilk anda bütün şimşeklerini İnönü'nün şahsına yağdırdılar. İnönü'nün bu hareketiyle Ecevit'in başını çektiği Ortanın Solu hareketinin hırpalanacağını ileri sürdüler. Geniş cepheci dostlar, Ecevit'e yine de toz kondurmamağa dikkat ediyorlardı. Oysa, İnönü, Bayar'ın siyasî haklarını iade edeceğini açıkladığı basın toplantısını yaparken Ecevit de dizinin dibindeydi. Ama ne de olsa bir Ecevit mitini gözden çıkarmak kolay olmuyordu. Ta ki, Ecevit konuşuncaya kadar...

Nihayet Ecevit de konuştu ve İnönü'nün kararını tamamen desteklediğini açıkladı. Bu kadarla da kalmadı, bugüne kadar kendisine umut bağlamış geniş cepheci «Devrim Yobazı» diye suçlayacak kadar ileri gitti. Ashında Ortanın Solu hareketinin icazetini Amerika'dan aldığı daha başlangıçta açıklamış bulunan Ecevit'ten fazla bir şey de beklenemezdi. Aynı Ecevit, üniversite işgal ve boykot olayları arasında devrimci gençleri «yükseklik, aşırı solculuk, bozgunculuk»la suçlayan CHP Merkez Yönetim Kurulu'nda baş köşeyi işgal ediyordu. Yine aynı Ecevit, bir toplantıda yaptığı konuşmada Mao'culara meydan okumuştu.

Ecevit kendilerini «devrim yobazı» diye suçladıktan sonra, CHP'nin peşinde sürüklenen ters

KÜÇÜKÖMER, ÜNİVERSİTEYİ MAHKÛM ETTİRDİ

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi öğretim üyelerinden İdris Küçükömer, kendisinin profesörlüğe yükseltilmesini engelleyen Üniversite Senatosu aleyhine Danıştay'da açtığı ikinci davayı da kazanmış, ayrıca üniversiteyi maddî ve manevî tazminat ödemeğe mahkûm ettirmiştir.

Bilindiği gibi İktisat Fakültesi Profesörler Kurulu, Küçükömer'in profesörlüğe yükseltilmesine karar vermiş, ancak kararı sadece usul bakımından incelemek durumunda olan Üniversite Senatosu, kanuna aykırı olarak esasa müteallik mütalaalarla bu kararı reddetmişti. Bunun üzerine Küçükömer Danıştay'da iptal davası açmış ve Danıştay 12. Dairesi de isteği haklı görerek senatonun red kararını 26.3.1968 tarihinde iptal etmişti.

Üniversite Senatosu, Danıştay kararıyla bağlı olduğu halde, bu kararı da hiçe sayarak profesörlüğü onaylamakta ısrar etmiştir.

Bunun üzerine Küçükömer Danıştay'da yeniden dava açmış ve gerek iptal davası, gerekse maddî ve manevî tazminat davası 24.3.1969 tarihinde Küçükömer lehine karara bağlanmıştır. Danıştay 12. Dairesi iptal kararın-

da şöyle demektedir: «Dava konusu ihtilaf, dâvâh idarece dâiremizin iptal kararından sonra maddî ve hattâ hukukî herhangi bir sebep de söz konusu olmaksızın aynı meâlde ve ilk dâva sırasında savunulan ve dâiremizce kabulü sayan görülmemiş olan aynı sebeplere dayandırılarak tesis edilen işlemin kanuna ve muhkem kaziye esas ve gereklerine aykırılığı aşıktır. Bu sebeplerle, dâvânın kabulü ile dâvâcının profesörlüğe yükseltilmeyeceği yolunda İstanbul Üniversitesi Senatosu'nun 1.8.1968 tarihli ve 28 sayılı toplantısında tesis edilen işlemin iptaline... karar verildi.»

Danıştay, diğer kararıyla da, maddî tazminat olarak 6.400 lira ve manevî tazminat olarak 50.000 lira ödemeye üniversiteyi mahkûm etmiştir.

Bu kararlar üzerine İdris Küçükömer, 15 Mayıs 1969'da üniversite rektörlüğüne iki dilekçe vererek, İktisat Fakültesi Profesörler Kurulu'nun müsbet kararının bir an önce Senato'dan geçirilerek «profesörlüğe» yükseltilmesi ve atanması işleminin tamamlanmasını, ayrıca maddî ve manevî tazminatın, ıcrâ yoluna ve masraflara hacet kalmadan, 10 gün içinde ödenmesini istemiştir.

Danıştay'ın bu kararıyla ödenmesi kaçınılmaz olan tazminat, Üniversite Senatosu'nun keyfî davranışları yüzünden, maalesef Üniversite bütçesinden verilecek ve onların sorumsuz davranışlarının zararını, bütçeye kaynak olan vergi mükellefleri çekecektir. Ashında bu tazminatın, bu gibi keyfî kararları vererek kanunları ve Danıştay'ı hiçe sayan görevlilerin ödemesi ve kendilerinden hesap sorulması gereklidir.

Çetin Özek Londra'da

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyelerinden Doç. Çetin Özek, bilimsel araştırma yapmak üzere Londra'ya gitmiştir. Üniversiteler Kanunu'nun 62. maddesine göre, sırası geldiği için İngiltere'ye giden Özek Londra'da bir yıl kalacaktır.

İki eski cumhurbaşkanının büyük oyunu karşısında çaresiz kalan son cumhurbaşkanı Sunay

OEMİREL
— Bile bile lades! —

cepheci takım tam bir panîge uğradı. Tutunacakları hiçbir dalları kalmamıştı. Artık her kafadan bir ses yükselmeğe, deli saçması laflar edilmeğe bağlandı. Bu arada Prof. Muammer Aksoy ve Nermîn Abadan partî meclisinden, Edirne Milletvekili Türkan Seçkin de partiden büyük bir öfkeyle istifa ettiler. CHP'deki durumunu daima bir esrar perdesi arkasında muhafaza eden Doğan Avcıoğlu da, partî danışma kurulundan istifa ettiğini açıklayarak bir bakıma bugüne kadar CHP Danışma Kurulu'nda yer aldığını doğrulamış oldu.

Ortanın Solu'na umut bağlamış Bâbü'lî'nin kalem erbabı, yani İhan Selçuk'lar, İlhamî Soy-sal'lar, son zamanlarda Türkiye İşçi Partîlerine küfredip ipleri koparıktan sonra CHP'ye kur yapan Çetin Altan'lar için artık İnönü ve Ecevit karşı devrimci idiler. İnönü - Ecevit ikilisinin durumu ta başından beri belli olduğu halde kör değneğini beller gibi bunları devrimci hareketin ön planına çıkartmak isteyenlerin bu dönüşleri gerçekten hayli eğlendirici oluyordu!

Ama bütün bu istifalar ve yayınlar bir bardak suda fırtına koparmaktan öte gidemiyor. Paşa yine bildiğini okuyordu. Milletvekilleri ve senatörlerini kendine özgü metodlarıyla ikna ederek anayasa değişikliğinin meclisten, hem de yangından mal kaçıran gibi geçmesini sağladı. Bu arada saldırılara cevap vermek üzere görevlendirilen Doç. Dr. Haluk Ulman da Ulu'sta *«devrim yobazlarına karşı yaygın ateşi açarak ağzlarının payını veriyordu!»*

Her şey iyi hoştu ama, anayasa değişikliğinin meclis ve ikinci müzakere yapıldıktan sonra silahlı kuvvetlerin bu değişikliğe karşı çıktığı duyuldu. Önce komutanlar genel-

kurmayda olağanüstü bir toplantı yaptılar. Bunu iki eski cumhurbaşkanının büyük oyunları karşısında çaresiz kalan son cumhurbaşkanı Sunay ile CHP adına Kemal Satır'ın Genelkurmay'ı ziyaretleri izledi. Bu haberleri orduya alarm verildiği ve bütün birliklere, anayasa değişikliğine engel olunacağı yolunda bir taksim yapıldığı haberleri kovaladı. Gazetelere sızdırılan haberlere göre ordunun özellikle alt kademeleri anayasa değişikliğine kesinlikle karşıydı. Çaresiz kalan Cumhurbaşkanı Sunay'ın, bu anayasa değişikliği huzursuzluk yarattığı takdirde görevinden istifa edeceğini söylediği haberleri yayıldı.

Bu durumda anayasa değişikliğinin Senato'dan geçememesi ihtimali belirdi. Zira Senato'da üçte iki çoğunluk sağlayabilmek, Millet Meclisi'ne göre daha zordu... Orduda alarm haberlerinden sonra bir çok senatörün anayasa değişikliğine oy vermek cesaretini gösterememesi ihtimalinden söz ediliyordu.

Bu arada bir başka engel daha çıkarıldı. Anayasa değiştirilse bile eski Demokratların önümüzdeki seçimlerde AP'den yada bir başka partiden aday olabilmeleri için Siyasi Partiler Kanunu'nda da değişiklik yapılması gerekiyordu. Bir söyletiye göre, hamamın namusunu kurtarmak için anayasa değiştirilecek, fakat eski Demokratların bu seçimde milletvekili olmalarını engellemek için Siyasi Partiler Kanunu'ndaki değişiklik seçimden sonraya ertelenecekti.

Bu gelişmeler hafta sonunda «siyasal hakların ladesini» tehlikeye düşürünce derhal yeni bir taktiğe başvuruldu. Eski Cumhurbaşkanı Bayar gazetelere yazılı bir demec vererek siyasal haklar lade edildiği takdirde eski Demokratların anayasa düzenine karşı çıkmayacakları ve intikam peşinde koşmayacakları, 27 Mayıs'a düşmanlık etmeyecekleri yolunda teminat verildi.

Bu arada İnönü yeni bir taktiğe başvurarak çeşitli çevrelerden gelen direnişleri de adamakıllı kırabilmek için, sadece eski Demokratların değil, 141, 142 ve 143. maddelerden mahkum olmuş kimselerle, 21 Mayıs'aların ve bütün basın suçlularının aflarını ve siyasal haklarının ladesini sağlayacak bir kanun teklifi meclise vereceğini açıkladı.

Bütün bunlar, «Türk milletini teşkil eden fertlerin tasada, kaderde ve kıvançta ortak olmalarını sağlamak» gibi bir gerekçeyle ardına gizlenerek yapıyordu.

Oysa bu safâ teranelerinin hangi hesaplarla tezgahlandığı malumdur. Nitekim *«siyasal hak-*

Politikada Çobanlık Zenaatı

Yaşar Kemal

Arkadaşlar yazıyorlar ki, demokrasi bir oyun değildir. İnönü'nün son davranışlarını bir oyun olarak niteliyorlar. İnönü hayatının hiç bir çağında oyun oynamamıştır. O, çok ciddi bir inanç adamıdır. İnönü tarihimizin üstünde ısrarla duracağı bir kişidir. İnönü bir gelenektir. Belki yüz, yüzelli yıllık bir politika geleneğidir. Bu gelenek halkı koyun sayan bir gelenektir. İnönü çobanlık zenaatinin en belâli çobanlarından birisidir. Çobanlık mesleğine bi-hakkın vakıftır. Her geyden vazgeçer de çobanlık zenaatinden hiç açık vermez. Son Celâl Bayar - İnönü yakınlaşması da çobanlık zenaatinin bir sonucudur. Celâl Bayarla arlaşıp da, yeter. Ona CHP vizgeli, aydınlar, halk vizgeli. Kendisi baş çoban. Celâl Bayar onun yardımcısı bir çoban... Memleket onlar değil mi?

Inönü son demokrasi oyununu çok ciddi oynamıştır. O şimdi irtica diyerekten yeri göğü ineten İnönü'nün partisi Türkiye'de irtica dediklerine ilk yeşil ışığı yakmıştır. Bütün gerilelik hareketlerinin temelinde İnönü kadrosunun hiç olmazsa bir kısmı vardır. Daha önceleri de yazdım. İnönü irticadan hiçbir zaman korkmaz. Onu 31 Martta arkasında Abdülhamid gibi bir güç olduğu halde yendiler. 1931 Martta kadar hiç bir zaman güçlü olmayacaktır. Onu Şeyh Said isyanında yendiler... Onu Menemende yendiler. Yendiler oğlu yendiler. Ne zaman başkaldırırsa irtica yenilecektir. İsmet İnönü bunu kesinlikle bilir.

Inönü irticadan korkmamış, irticanın ilişkilerinden, işbirliğinden korkmuştur. Örneğin irtica kapitalle işbirliği yaptığı zaman korkulacak bir şeydir. Ama irtica kapitali hiçbir zaman emrine alamaz. Kapital daima irticayı kullanır. Ondan faydalanır. Faydalandıktan sonra da kaldırır posasını bir yana atar. Din adamlarını uşak gibi kullanır. İşte İnönü bütün bunları derinlemesine bilir. Ve bizim oyun dediğimiz İnönü çok ciddi yapar. Ama İnönü sosyalist güçten ve örgütten korkar.

Bir şeyi iyice anlamakta çok faydalar var... 1946'dan sonra çok partili hayata geçtiğimizde sendikalar da doğmağ bağladı. İnönü kapitalin, daha doğrusu CHP'nin emrinde uşak sendikalar yaratmağa çalıştı. Grevsiz, göstermelik sendikalar. Sendikacılıktan o kadar korkuyordu ki, bu göstermelik sendikaları bile, ne olur ne olmaz, diye emrine almak için büyük gayretler harcadı. Türk sendikacılığının yozlaşması, Amerika hikayesinden çok önce başladı. Türk - İş Önce Halk Partisinin eseridir. Ve İnönü o devrede kurulan bütün sosyalist partileri kapattı.

Inönü bilmez mi ki 141 - 142 ile demokrasi olmaz. İnönü çok iyi bilir ki demokrasi bir sınıflar dengesi, haklar dengesi düzenidir. İnönü sözümüne demokrasisini kurarken bunları bilmiyor muydu?

Inönü demokrasisinde emekçiler için en koyu, utanç verici bir faşist düzen uygulandı. Bu korkunç faşist uygulamalar İnönü'nün Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlığı, muhalefet liderliği sıralarında oldu. Bütün zulümlere, insanları, emekçileri ağıllanmalara, zindanlara, dayaklara İnönü hiç sesini çıkarmadı...

141 - 142'nin hüküm sürdüğü düzenlerde biçimsel bir demokrasi bile uygulanabilir mi? Bu maddeler sayesinde sosyalist olsun, ya da olmasın özgürlükten yana olan bir aydın kişi korkusuz ağzını açabilir mi? 141'li ve 142'li demokrasiye oyuncak demokrasiye başka ad

bulunamaz, bunu İnönü bilmez mi? İnönü bu oyuncak demokrasi oyununu çok ciddi oynuyor. Şaşılmanama iktiza eder. 141 - 142'nin olduğu toprakta en küçük bir hürriyet otu biter mi? Bir aydın, bir insan bu durumda utanmadan, sıkılmadan nasıl özgürlük sözcüğünü ağzına alır.

Biliyoruz, biliyoruz bir demokratik düzen bir günde kurulmaz. Bir düzeni yerleştirmek için büyük çabalar gerek. Bu, bir kişinin, iki kişinin, yüz kişinin, birkaç liderin bir anda yapacağı iş değildir. Bu da malum.

Inönü kişiliğiyle olsun, yarattığı güçlerle olsun çok etkili bir kişidir. Hâlâ baş çoban odur. Şimdi siyasal hakların geriye verilmesini istiyor. Hem de anayasayı zorlayarak. Karşısında büyük bir güç var. Gençlik gücü, bürokrasinin bir kısmı güçleri, yazarlar çizerler, aydınlar... Karşısında sendikalar var, halk gücü var... Ama ona vizgeliyor. Bunu da huzur için yaptığını söylüyor. Demokrasinin selâmeti için yaptığını söylüyor. Bütün ağırlığını demokratların siyasal haklarının verilmesi için koymuştur... Demek ki ortada hiç bir şey yokmuş... On yıl geçti... Eeeh, bu kin sürmemeli... Hani vatan selâmeti, nerede vatana ihanet suçlamaları ve mahkumiyetleri? Nerede Anayasayı çiğneme suçları? Anayasayı çiğneyerek, Anayasayı çiğneyenlere siyasal hakların geri verilmesi... Bunu hiç kimse böyle yapamazdı. Buna hiç kimse, kendi kişiliği açısından bile cesaret edemezdi. Siyasal hakları böylesine geri veremeye ancak İnönü'nün geldiği politika geleneğinden gelenler cesaret edebilirler.

Menderes'in, Polatkan'ın, Zorlu'nun kanlı üstünde sıkan el... Peki bu adamların ne suçu vardı? Niçin öldürüldüler? Onların da haklarını iade etmeliyiz. Bu durumda bu üç insandan milletçe özürler dilemeliyiz. Mezarlarına güller yağdırmalıyız, vatan hayrını diye astığımız bu adamların... İnönü varın götsin de Celâl Bayarla birlikte Menderes'in daha mezartarsız mezarına ziyarette bulunsun. Özür dilesin... İnönü onu da yapar... Yapar yaaa, hem de huzur için, demokrasinin selâmeti için... Ne büyük, ne büyük fedakârlık... Değil mi? Korkarım İnönü bu fedakârlığı da yapacak... Vatan sağ olsun, demokrasi sağ olsun, hem de İnönü, Ecevit sağ olsun...

Hani 141'den, 142'den mahkum olanlara af? Nerede? Kimsekin aklına bile gelmez. Bu maddelerle demokrasi yürür mü? Bu maddelerle Demoklesin kılıcı gibi emekçilerin başında sallandıkça demokrasi bir oyuncak demokrasiye başka bir şey olabilir mi? Demokrasi ağı İnönü'nün çabası nerede? Demokrasi oyununda zulüm altında inatlanan binlerce İşçi Partili, sendikacı, sosyalist... Bunlar mı, bunlar demokrasiyi... Hay siz demokrasiyle bir yaşayalım...

Inönü'ler, Bayar'lar hakkınız var. Demokrasi verilmez alınır. Türk emekçileri demokratik hakları elinizden alacak. Ne yapıp yapacak olacak. Çobanlığınız daha uzun sürmeyecek. Ama bu arada insanların kafasındaki bir soruyu da hiç bir zaman silemeyeceksiniz. Menderes'in, Polatkan'ın, Zorlu'nun ne suçları vardı? Niçin neyin kurbanı oldular? Bilmediğimiz başka bir oyunun mu?

Demokrasinin, Türkiye'nin kurtuluşu uğruna çobanlık geleneğine son vermek için Türkiye'nin içtenlikle insanları gün geçirip fırsat vermeden zamana birleşmeleri... Başka çıkar yol yok... Yoksa bu oyun sütün sene sürüp gidecek...

ların ladesini» anayasanın dayanaklarını tahrîp edecek mahiyette gördüğü için şiddetle karşı koyan TİP Genel Başkanı Aybar, eğer bütün fertlerin tasada, kaderde ve kıvançta ortak olmaları sağlanmak isteniyorsa, meclis tatile girmeden önce, 141 ve 142. maddeler dahil bütün siyasal mahkumları ve adl mahkumları kapsayacak bir «Genel af» çıkarılmasını

şart olduğunu söyledi. Aybar, ayrıca, CHP'nin davranışındaki samimiyetsizliği de eleştirerek, daha önce çıkarılan kısmi af sırasında TİP'in 141 ve 142. maddede mahkumları için de af istediğini, ancak CHP'nin bu teklife karşı çıkmış olduğunu açıkladı.

Ama sol muhalefet ne derse desin, Paşa, sadece kendi iğine yarayacak zamanda ve yine

kendi iğine yarayacak dozajda af tezgahları. Emekçi vatandaş ister doğuda açlıktan ot yasin, ister Almanya sokaklarında çöpçülük etsin, ister kendi toprağında Amerikan köpeklerinin saldırısına uğrasın, önemli olan kapıkulu bürokrat takımının ve büyük burjuvazinin mülevves ittifakını gerçekleştirmek için son engelleri de yıkmaktır. Ve yıkıyordu da...

Paşa huzur peşinde koşarken Doğu'lular bağırıyor «Açız!»

Açığın kol gezdiği Hakkâri'de yapılan «Hak isteme ve dikkati çekme» mitingine katılanlar (üstte) ve geçit vermeyen Nehil Çayı'nı yarı bele kadar suya girerek ve hayatlarını tehlikeye atarak geçen Doğu'lular (altta)

dığını bildirmiş ve «Kendi yurdumuzdaki bir ilçeye girebilmek için Valilikten izin belgesi almak gerekiyor» demiştir.

Öte yandan, Nehil Çayı'nın Keremâğa Köprüsü'nü ahp götürmesiyle mahsur kalan 10 köy halkı, karyadan karyaya geçmek için yarı bellerine kadar soyunup suya girmek zorunda kalmaktadırlar.

Aynı durum, Hakkâri'deki Zap Suyu çevresindeki köylüler için de söz konusudur. Dağdaki karlar eridikten sonra azgın bir şekilde akan Zap Suyu geçit vermemekte, bu yüzden köylere yiyecek maddesi ve doktor gönderilmesi imkansızlaşmaktadır.

Almanya'da Türklerin Sefaleti!

Turist Pasaportu ile yurt dışına çıkan Türk işçilerinin durumu yabancı ülkelerde perişandır. Federal Almanya'da turist pasaportu ile çalışmaya gelen işçilerin durumu alay konusu olmaya devam etmektedir.

STERN adlı derginin 4 Mayıs tarihli sayısında Norbert Thomas imzası ile yayınlanan yazıda şöyle denilmektedir:

«Kervan sabaha karşı alaca karanlıkta gelmişti. Salzburg yakınlarındaki Avusturya - Alman sınırına 20 otobüs yaklaşmakta idi. Bu otobüsleri dolduran ve tamamı erkek olan 800 kişi sınır muhafızlarını «bizler turistiz» diyerek inandırmaya çalışıyorlardı. Fakat hakikatin anlaşılması hiç de uzun sürmedi.»

Nitekim bu 800 kişiden sadece 44'ü gerçekten turistti. Bu 44'ün dışında kalanlar ise Türk seyahat ajantası olan «Bosfor Turizm»in otobüsleri ile gelmişler ve Federal Almanya'da çalışma iznine sahip olmaksızın çalışmaya isteyen kişilerdi. Neticede bu 756 kişi vatanlarına geri dönmeye mecbur kalmışlardır.

Güney Almanya'nın günlük gazeteleri «Türkler geri, vatanlarına doğru yürüyüşe başladılar» başlığı altında bu ilginç haberi verirken, ülkeye sokulmayan yüzlerce kişi Salzburg'daki Türk konsolosluğunda ve önünde toplanmış, kendilerine yardım edilmesini istiyor, bağırıyorlardı.

Bavyera İçişleri Bakanlığının bir sözcüsü ise bu konuda şu cevabı vermiştir: «Bu kimselerin turist olduklarını savunmak çok komiktir. Yaptığımız incelemelere ve aldığımız haberlere göre, bu Türklerin % 70'inin Federal Almanya'ya çalışmak arzusu ile geldiği anlaşılmıştır. Fakat Federal Almanya'da çalışabilmeleri için mutlaka bir çalışma müzadesine sahip olmaları gerekir. Bu durumda da bizler evvelden suç işleyip işlemediğini, cezaevine girip girmediğini, buluşları hastahklar taşıyıp taşımadığını bilmediğimiz kimseleri maalesef ülkemize sokamazdık.»

Türklerin bu en son işgallerinden bir hafta evvel, 27 otobüsü dolduran 1200 Türk Anadoludan çıkıp, sınır karakoluna kadar gelmişlerdir. Sınır Polisi Karakolu Polis şefi Helmut Friedrich bu konuda STERN'e şunları söylemiştir:

«Bundan evvel gelenlerin bu

yük bir kısmının turist olmayıp Federal Almanya'da iş bularak çalışmak isteyen kimseler olduklarını çok iyi bilmemize rağmen sınırı geçip Almanya'ya girmelerine göz yummuştuk.»

Fakat büyük bir ümit ve arzu ile ikinci kervanda Schlagbaum sınır karakolunun önüne gelince polis şefi Friedrich artık tekrar göz yumacak durumda değildi. Çünkü Bavyera İçişleri Bakanlığı bu kez sınır bekçilerine «Yabancılar Kanunu»nun 5'inci paragrafını mutlaka uygulamasını emretmişti. Kanunu bu maddesi ise aynen şöyle demektedir: «Federal Almanya'ya çalışma arzusu ile gelecek yabancıların daha evvelden kendi ülkelerindeki Alman konsolosluğu tarafından verilmiş «çalışma müzadesine» sahip olmaları ve istendiği zaman ilgililere bunu gösterebilmeleri gerekmektedir.»

Türkleri böylesine üzücü ve şikâyet sebepleri olan seyahate kimin çıkardığını, bugüne kadar ne sınır polisi ne de Bavyera İçişleri Bakanlığı tespit edebilmiştir. Anadoludan çıkıp buraya gelen bu kimselere bu sorulduğu zaman ise ahnan cevap aynı olmakta ve hepsi de ellerindeki 350 Marklık dönüş biletini göstererek, «biz turist» demektedirler.

41 yaşındaki Anadolulu Ömer Abacı STERN'e şöyle demiştir: «Benim arzum sadece Essen'e kadar gitmektir. Çünkü orada bana 20.000 Mark borcu olan bir tanıdığım çalışmaktadır. Ondan paramı geri aldıktan sonra zaten hemen vatanıma döneceğim.» Buna karşılık polis şefi Friedrich: «Türkler en olamayacak açıklamalar yapıyor, inanılmaz ve macera dolu hikâyeler anlatıyorlar. Bütün arzuları ise yollarına hiç olmazsa artık tek başına devam edebilmektir.» demektedir.

Salzburg'da Türk kahveleri ve Türk sigaraları ile birlikte sınırda kalan Türklerin gerçekten çok ciddi olan durumlarını bol bol konuşan Türk diplomatları, durumu vatandaşlarına bütün açıklığı ve gerçeği ile anlatmak için en ufak bir çaba harcamıyorlardı.

bir iftihar (!) vesilesi olmak lazımdır.

Unun çuvalının 400 liraya fırladığı Çukurca'da Belediye Başkanı Mecit Pirozbeyoğlu, Hakkâri Valliliği'ne çektiği telgrafta, «Çukurca'da sebze, meyve ve benzeri gıda maddeleri değil,

kuru ekmecek aranmaktadır. Çukurca'da operatörün görevini sağlık memuru yapmaktadır. Açlıktan iki kadın ölmüştür. Çukurca'lılar köy köy ve ilçede sokak sokak gezip un ve ekmecek aramaktadırlar» demiştir.

«Hak isteme ve dikkati çekme mitingine ise çevre ilçe ve köylerinden gelen binlerce doğulu vatandaş ile ilkokul öğrencileri katılmışlardır. Mitingte konuşanlar, «Çukurca ilçesi'nin Türkiye'nin topraklarında bir utanç duvarı olduğunu» söylemişlerdir.

Eski belediye başkanlarından Mikail İlçin, «Ot yiyoruz. Sosyal adalet istiyoruz» diye bağırarak mitingçilere hitaben yaptığı konuşmada, «Kıtlıktan hükümetin sorumlu olduğunu» ileri sürmüş «Kuzey Irak'a yiyecek ve benzeri yardım yapıldığı için Çukurca'ya giriş çıkışın birkaç yıl önce Bakanlar Kurulu kararıyla kontrol altına alın-

İsmet Paşa demokrasininin 23 yıllık bilançosunda başını ipe vermiş bir başbakan iki bakan ve iki devrimci subaya karşılık korkunç bir sömürü, işsizlik, sefalet ve açlıktan başka bir şey görünmemektedir.

Gegen hafta gazete manşetleri İsmet Paşa'nın «Huzur» mesajlarıyla donatılırken Anadolu'nun en doğudaki ucundan ve Avrupa'nın göbeğinden yükselen feryatlar, iç sayfaların tek sütunluk haberlerinde boğulmuştur.

Oysa, Ankara'da huzur pazarlığının yapıldığı sırada Hakkâri'de insanlar açlıktan ölmekte, işsizlikten kendilerini Avrupa pazarına sunan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, pasaportları bir sirk bileti kadar dahi itibar görmediği için sınır kapılarında hakaret, zulüm gördükçe açlıktan kıvrınmaktadırlar.

Sekiz aydan beri yolları kapalı bulunan ve hastalarını katır sirtında yada sedyelerle hastaneye götürmek zorunda kalan Hakkâri'liiler, Ankara'daki sağır sultanların vurdum duymazlığı karşısında bir «hak isteme ve dikkati çekme miting» yapmak zorunda kalmışlardır.

Yiyecek sıkıntısı çekilen Çukurca, Beyteğsehap ve Uludere ilçelerine hükümet tarafından 1000 ton ekmeceklik buğday tahsis edilmişse de, yollar kapalı olduğu için ilçelere nakli mümkün olamamıştır. Doğuya ekmecek ulaştırılacak yol yokken İstanbul Boğazı'na bir avuç varhalkının arabaları için dev asma-köprüler inşa ettirilmesi herhalde bu düzenin temsilcileri için

Kuyucu İsmet Paşa

Doğrusu İnönü'nün intikamıdır bu. Kuyudan bu kez çıkardıklarına karşılık acep bu kaçınıcı Bar, Demirel'inki, kuyuya sallandırdığı? Var mıydı 27 Mayıs'tan sonra İktidarın «sivil» idareye devrini gerçekleştiren, sonra da İhtilâlin «sivil» idareyle bağdaşmaz pürüzlerini tasfiye eden yılların Paşasını bir çırpıda üç kağıda getirmek? Yeniyetmenin eli demirden de ağır geldiği İnönü'ye ya İnönü bu, kaçın kurrası, ne yaptı yaptırdı, sonunda Demirel'in ayağının altından toprağı kaydırdı. Üstelik şimdi çift künin şimşekleri yağıyor Başbakanın üstüne, ve de nice dir sırtını sıvazlayan sıcak elin yerinde soğuk yeller esiyor!

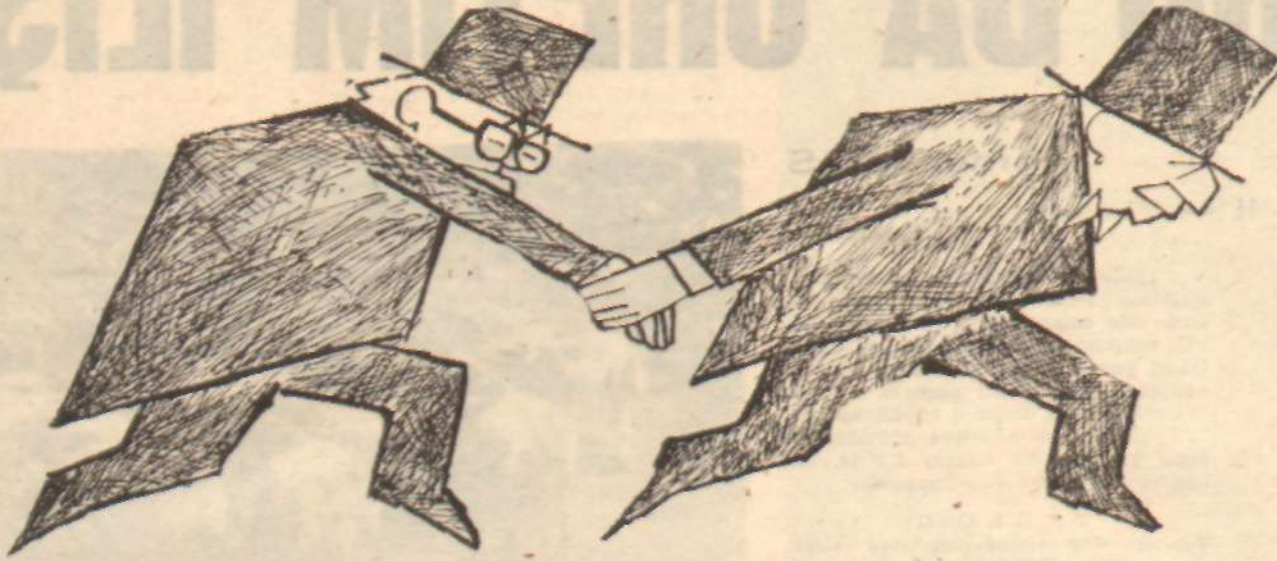
İşini gördü. Artık hiç değilse bir süre - gençtir daha, muktedir olmasa da müteahhittir- destursa yeridir. Bundan böyle Aydın Yalçın gibileri açlıktan asığa, Mehmet Turgut gibileri de gizli den gizliye eski misyonlarını sürdürüp memleketin bugünü ve yarını üzerinde oynanan ayak oyunlarına âlet olmakta devam edecekler ama, ona doğrusu hiç bir iş kalmadı. Bir bakıma bugünkü işsizliğini, dünkü emeguliyetisiyle mütenasip olarak, onun lehinne bir not sayanlar da çıkacaktır. Kendisi-ne demek istediğini?

ne verecekleri Bayındırlık Bakanlığında canla başla çalışması, ve hâtiyelerini yazmaya hiç yanasılamaması kuvvetle muhtemeldir.

N'apalım, bu iş böyle! Çay geçilirken at değiştirilmezmiş ama, çay geçildikten sonra - İnönü de pek iyi bilir bunu- değiştiriliyor pekâlâ. Belli ki perde arkası güçler, şimdileyin, sandığa hâkim AP elinde emukaddesatçı-lâik dengesi yerine, sandığa da mandığa da hâkim bir koalisyon elinde «lâik - daha lâik» dengesini tercih ediyorlar. Bir bakıma, (Bâbükbâşının kullakları yine çan çalıyor) 1947, 12 Temmuz Beyanamesine rüchûdur bütün bunlar, Türkiye'nin kurtuluş bekleyen emekçi-halk yığınlarının başına yeni bir muvazaa çorabı örülmekte. Çorabı ören şişler malûm, şişleri tutan eller malûm; yünler deseniz, onlar da bir yandan sermayenin soldan «chuzub», diğer yandan bürokrasinin sağdan «cinzibab» öleğinden eğriktir. (Şişleri tutan eller yıllar yılı hep aynı ya, yünler kâh bir şişe, kâh öbür şişe takılıyor).

Anladınız mı şimdi 3 Mayıs'ta taban-caya davranıp «Bu memleketin sahipleri var!» diye bağırarak general hazretlerinin

T. AĞAOĞLU

45'e doğru...

NİÇİN ASTINIZ?

HERKESİN kafasında aynı soru: «Niçin astınız?»

Evet, 1961 Anayasası yürürlüğe girdikten bir kaç ay sonra Türkiye'de bir başbakan, üç yıl sonra da Türk Ordusu'nun devrimci bir albayı idam sehpa-sında can vermişlerdir.

Anayasa döneminin sehpa da can veren siyasileri, sadece bu iki kişiden de ibaret değildir. Adnan Men-deres ile birlikte Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zor-lu, Maliye Bakanı Hasan Polatkan da idam edilmiş-lerdi. Emekli Kurmay Albay Talat Aydemir de ölüm yolculuğunda yalnız değildi, gözüpük devrimci Emekli Binbaşı Fethi Gürcan ile beraberdi...

Bu insanlar, kendilerini sehpa ya götürecek kadar vahim suç sayılan fiilleri yalnız başlarına mı işlemiş-lerdir?

Hayır?

27 Mayıs 1960'ta, Menderes, Zorlu ve Polatkan ile birlikte sanık sandalyesine oturtulanların sayısı 500'ü aşmaktadır. Bunların büyük kısmı hapis, 15'i de idama mahkûm edilmişlerdi. Ancak bu 15 kişiden sadece 3'ü piyango çekilir gibi sehpa ya gönderilmiş, geri kalanların cezaları müebbet hapse çevrilmiştir.

Ve ne garip tecellidir ki, bu piyango çekilişinde isimleri isabet alan üç kişi bugün toprak altında yatmakta, diğerleri demirparmaklıkları çoktan kır-mış, 10 yıl önce süngülerin tehdidinde terketmek zo-runda bırakıldıkları iktidar merdivenlerini büyük bir saltanatla tırmanmaktadırlar.

Bu üç insanın işledikleri suçlar asılmalarını ge-rektirecek kadar ağır mıdır, değil midir? Bugün bu-nu tartışacak değiliz. Ancak bütün iğrençliği ve gay-ri insani görünüğüyle sırttan bir adaletsizliği teşhir ve tescil etmekte yarar vardır.

Eğer bugün Bayar ve takımı, küçük oy hesapla-rı uğruna, hem de kendilerini Yassıada'ya gönderten bir piri fanî tarafından affa mazhar kılınıyor, iste-lik affa yetinilmeyip, o takımı mahkûm eden anayasa değiştirilebiliyor ve kendilerine tekrar iktidar yolu açılıyorsa, o zaman bu soruya mutlaka cevap istenecektir: «Niçin astınız?»

BU «siyasi hakları iade» komedya-sının başaktörü İnönü, kendisine yöneltilen saldırılar karşısında şöyle diyor:

«O zaman iktidarda bulunmayan bu arkadaşımız, siyasi olaylarda ve tartışmalarda ne onun varabileceği felaketli neticelerde suçlar kimlerindir, ne cezala-ra uğramaları ve nasıl müeyyideler kullanılmaları, bunda insafı olmak lazım kaydını, ilk gününden iti-baren savunmaya başlamıştır. Çünkü, hattâ bir pren-sip olarak söylemişim ki, siyasi suçların muhakeme-sinde ve neticesinde haklı olmak tereddüdü tabiatıyla mevcuttur. Her hükümde, özellikle hükümlerin tat-bikinde, bu kaydı unutmamak lazımdır. Bu bir görüştür, kendi kanaatimdir. Ertesi günü söyledim, bütün ihtilal zamanında söyledim, bugüne kadar söylüyö-rüm.»

İnönü demek ister ki, siyasi davaların hükümle-rinde ve uygulamalarında haklı olmak tereddüdü bu-lunduğundan, uygulanacak cezalarda insafı olmak lazımdır. En azından dönüşü olmayan «idam» ceza-

larına başvurulmamak lazımdır. Kendisi bu görüşte olduğu, direndiği halde, ihtilal zamanında derdini iktidar sahiplerine anlatamamış ve Menderes ile iki ar-kadaşı asılmıştır. Bugün hiç değilse diğer arkadaş-larına siyasi hakları iade edilmek suretiyle bu yara kapatılmalıdır.

İnönü bu sözlerinde ilk bakışta haklı gibi gö-rünmektedir.

Görünmektedir ama, İnönü asla samimi değildir ve resmen yalan söylemektedir.

Menderes'in ve iki arkadaşının sehpa ya gönderil-mesinde CHP'lilerin oynadığı rol 21 Mayıs Devrim-cilerinin anılarında yeteri kadar açıklanmıştır.

Ama hadi diyelim ki, o sırada başta ihtilal hükü-meti bulunduğu için İnönü Menderes ve iki arkadaşı-nın idamına engel olamamıştır.

Y

A Talat Aydemir ve Fethi Gürcan'ın «damları»

İki devrimci 5 Temmuz 1964 günü sabaha karşı 2.55'te asılmışlardır ve o sırada Türkiye Cumhuriye-ti'nin başbakanlık koltuğunu bizzat İsmet İnönü iş-gal etmektedir. Türkiye'de tek kudret sahibidir.

Aydemir ve Gürcan'ın idam sehpasına nasıl gö-türüldüğünün dehşet verici hikayesi de Talat Ayde-mir'in anılarında bütün ayrıntılarıyla açıklanmıştır.

İdam kararları Askerî Yargıtay tarafından İnönü'nün baskısıyla onaylandıktan sonra parlamentoda hükümlerin bir an önce infaz edilmesi için en büyük gayreti sarfedenler İnönü'nün mutemed bakanları, milletvekilleri ve senatörleri olmuştur. O sırada Tür-kiye İşçi Partisi idam cezasının anayasaya aykırı olduğuna dair dava açtığı ve bu dava henüz sonuçlan-madığı halde CHP'lilerin çoğunlukta olduğu Meclis, idam kararını yangından mal kaçıran gibi süratle tas-dik etmiştir.

İşte bugün yaraları sarmaktan, huzurdan söz e-den, yufka yürekli bir ihtiyar rolünde sahneye çıkan İsmet İnönü, iki subayı gözünü kırpmadan sehpa ya gönderen İnönü'dür. Bugün büyük bir ikiyüzlükle küçük oy hesapları için bütün dünyayı aldatmaya kalkışan İnönü, her şeyden önce yine aynı soruya cevap vermek zorundadır: «Niçin astınız?»

İnönü'nün, «Cezalarda, müeyyidelerde insafı ol-mak lazımdır» tezi aslında tek taraftır. Kapıkulu bürokrat takımından olanlar, hiç değilse ona yaman-ması mümkün bulunanlar için geçerlidir. Kapıkulu bürokrasisine meydan okumak cesaretini gösterebi-lenler için İnönü'de insafın, merhametin zerresi yok-tur.

M

ENDERES, arada rol oynayan faktörler ne olursa olsun, bu kapıkulu bürokrat takıma karşı çıkmış olmanın kurbanıdır. Geçen sayı-mızda da belirttiğimiz gibi, Bayar ve eski Demok-ratların önde gelenleri aslında İsmet Paşa'nın başını çektiği batıcı - laik bürokrat takımın cumhuriyet döneminde sivrilmiş elemanlarıdır. Aralarında suni ayrılıklar çıkmış, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra

bir kısmı ana gövdeden koparak iktidara kadar gele-bilen yeni bir siyasi hareketi organize etmiş olabilir. Ancak Bayar hareketi, İkinci Dünya Savaşı'ndan son-ra adamakıllı semizleşen büyük burjuvazinin ve savaş yıllarında tek parti yönetiminden bunalmış emekçi halk kitlelerinin tepkisini yine batıcı - laik bürokra-sinin kontrolünde tutmak için organize edilmiş bir hareketten başka bir şey değildir. Bu takım içinde Menderes, Paşa tarafından kendilerine verilen mis-yonu reddederek doğucu - İslamcı halk kitlelerinin desteğini almış ve bu güçlü destekle kapıkulu bürok-rasisine karşı dikilmişler. İsmet Paşa'nın Menderes'i sehpa ya göndermesinin gerçek nedeni budur. Evet Menderes de, büyük burjuvazinin, toprak ağalarının çıkarlarına hizmet etmiş, Türkiye'yi Amerika'ya pe-keş çekmiştir. Ama bunu kapıkulu bürokrasisini red-dedip Doğucu - İslamcı halk kitlelerine dayanarak yaptığı için afazoz edilmiştir. Kapıkulu bürokratların gözde simalarından Bayar ise aslını reddetmediği için ipten kurtulmuş ve bugün Menderes'in rolünü oynamak isteyen Demirel'e karşı çıktığı için kendisi-ne tekrar iktidar yolu açılmıştır.

Talat Aydemir ise, bürokrat kesimin kapıkulu ve Amerikancı kanadına karşı çıkan halktan ve bağımsızlıktan yana bürokratların temsilcisi olduğu, İnönü'ye meydan okuduğu için başını vermiştir.

i

İSMET Paşa ve onun başını çektiği ka-pıkulu bürokrat kadro bu ülkenin kade-rini elinde tutmağa devam ettiği sürece de, Türki-ye'nin bu kanlı denemelerden geçmesi her zaman için mümkündür. Paşa bir zamanlar, bugün iktidar-da bulunan AP yöneticileri için «Bu gece eşkiyanın ne yapacağı belli olmaz?» buyurmuştu. Bugün halk arasında aynı slogan tersine çevrilerek şöyle denil-mektedir: «Bu gece İsmet Paşa'nın ne yapacağı belli olmaz!»

Kapıkulu bürokrat takımın iktidarını tehlikede gördüğü takdirde, Paşa'nın yine aynı kanlı deneme-lere girmesi, bugünkü «yufka yürekli ihtiyar» gövi-yetini derhal inkar etmesi asla sürpriz sayılmama-lıdır.

Bugün zevahiri kurtarmak ve devrimci cephe-den kendisine yöneltilen suçlamaları hafifletmek i-çin giriştiği 141-142. maddeler için af manevrası da, aynı oyunun içinde mütalaa edilmek lazımdır. Bir zamanlar en faşist metodlarla sosyalistleri inim inim inleten İsmet Paşa, bugün sureti haktan görü-nerek 141 ve 142. maddeler mahkûmlarını affettirecek bir teklifi Meclis'e sunmuştur. Teklif meclisten geçer mi geçmez mi bilmiyoruz. Bildiğimiz bir şey varsa, yarın Bayar'lı bir AP ile koalisyonu gidecek olan İnönü'nün iktidarında aynı maddeler yine hun-harca işletilecek, Amerikanın ve yerli işbirlikçileri-nin huzurunu sağlamak için «aşırı solcuslar yine ha-pishane köşelerinde sürdürülecektir.

Paşa ve damadı, «siyasi hakların iadesine» ne kı-lıf uydurmağa çalışırlarsa çalışsınlar, gerçek budur.

Macbeth gibi, hiçbir yalan, Paşa'nın ellerindeki kan lekelerini örtmeyecektir.

DOĞU'DA ÜRETİM İLİŞKİLERİ

Ahmet ARAS

— II —

DOĞU Anadolu'nun toplumsal yapısıyla ilgililenlerin hemen hepsi feodal ilişkilerin varol-
duğunda hemfikirler. Fakat bu iliş-
kilerin kapsam ve niteliğini tesbitte,
genellikle başarı gösterememektedir-
ler. Örneğin, herhangi bir yörede
veya muayyen kesimlerde görülebilen
feodal ilişkiler, kapitalist ilişkilerin
gelişmiş olduğu yerlere de tegmil edi-
lerek hataya düşülmektedir. Bu, ya-
pılan tahlillerde, toplumsal oluşumun
tarihi süreç içinde ele alınmamasından
ileri gelmektedir. Ayrıca aşiret ve ta-
rikat fonksiyonlarının yanlış değer-
lendirilmesi de hataya düşülmesinde
rol oynamaktadır.

Feodaliteyi tarihi dönemleri için-
de ayrıntılarıyla tahlil edip, bir ma-
kaleye sığdırmak mümkün değildir
şüphesiz. Fakat feodal toplumun tem-
el çelişkisinin ne olduğunu bilmek
son derece önemli ve faydalıdır. Kısa-
ca, serfe - senyör arasındaki ilişki-
maz çelişkidir. Bunun da giderek
şehir — dışı sahalar arasındaki ilişki-
daki büyük farklılaşmanın bünye-
sinde temel çelişkiyi taşıdığını söyler-
sek, yanlış olmayız. Bu farklılaşma
içinde, işçi veya işsiz hür vatandaş
(şehir vatandaşı), zanaatkar sınıf ve
şehir burjuvazisi bir cephe, feodal-
lar karşı cephe, yer almakta ve mü-
cadele bu iki kamp arasında gelirken
toplumu daha ileri bir üretim düze-
yine ulaştırarak nitelikte olmaktadır.
Şehir burjuvazisinin feodaliteye karşı
devrimci bir karaktere sahip olma-
sı tarihi bir zorunluluktur. Burjuvazi-
nin feodaliteye karşı her zaman ve
her yerde devrimci bir rol benimse-
mesi manasına gelmez bu. Hele kapı-
talizmin tekelleştiği emperyalist dö-
nemde sağlam verilere istinat etme-
den böyle bir iddiada bulunmak tutar-
sızlıktır.

Doğu Anadolu'da feodal ilişkilerin
mevcut olduğunu kabul etmemeye se-
bep yok. Fakat bölgedeki üretim bi-
çiminin tamamen feodal olduğunu söy-
lemek büyük bir hatadır.

Doğu'nun sosyal yapısı üstüne
değerli çalışmalar yapmış bulunan
Dr. İsmail Beşikçi, 18 ili kapsayan
bölgeyi üç kesime ayırmaktadır: (*)
Geçimin birinci derecede hayvan-
cılığa dayandığı kesim (Erzincan, Er-
zurum, Kars, Ağrı, Tunceli, Bingöl,
Muş, Bitlis, Van, Adıyaman, Malat-
ya, Elazığ, Siirt); Geçimin birinci de-
recede tarla tarımına dayandığı ke-
sim (Gaziantep, Urfa, Diyarbakır,
Mardin); bu iki yöreden de tamamen
farklı bir yapıda olan Hakkâri ke-
simi.

TABLO I
Bir çiftçi ailesine düşen ortalama
birimler

İller	tarla (dönüm)	b. baş hayvan	k. baş hayvan
Erzincan	53	2.7	8.4
Erzurum	86	4.0	9.9
Kars	67	4.2	9.4
Ağrı	97	4.3	21.3
Tunceli	48	2.9	11.7
Bingöl	26	2.6	14.5
Muş	109	3.7	12.9
Bitlis	52	2.6	15.4
Van	116	3.6	31.0
Adıyaman	64	2.0	6.0
Malatya	58	2.0	6.1
Elazığ	66	2.6	8.5
Siirt	63	2.6	11.9
13 il	69	3	12.7
Gaziantep	69	1.8	8.0
Urfa	117	2.5	12.6
Diyarbakır	117	3.5	8.3
Mardin	88	2.0	10.7
4 il	93	2.2	9.7
Hakkâri	34	1.7	14.7
18 il	73	2.8	11.2

Kaynak : KIBKEE

Tablo I'in incelenmesinden anla-
şılacağı gibi, birinci guruptaki il-
lerde alle başına düşen ortalama top-
rak miktarı 69 dönüm olduğu halde,
ikinci grup illerde bu miktar 93 dö-
nümdür. Yine birinci grupta ortalama
alle başına düşen 3 büyük baş ve
12.7 küçük baş hayvana karşılık, i-
kinci grupta bu miktar 2.2 büyük
baş ve 9.7 küçük baş hayvandır.

TABLO II
Toprağı olup olmadığına göre çiftçi
ailelerinin durumu

İller	Genel aile sayısı	toprağı olanlar	toprağı olmayanlar
	(bin)	%	%
Erzincan	46	61	39
Erzurum	90	68	32
Kars	92	77	23
Ağrı	32	63	37
Tunceli	27	63	37
Bingöl	27	60	40
Muş	31	66	44
Bitlis	19	60	35
Van	31	62	38
Adıyaman	43	66	34
Malatya	60	60	31
Elazığ	41	77	33
Siirt	38	58	42
13 il toplam ve ortalaması	550	65	35
Gaziantep	51	63	37
Urfa	55	46	54
Diyarbakır	58	53	47
Mardin	59	59	41
4 il toplam ve ort.	223	55	45
Hakkâri	15	59	41
18 il top. ve ort.	788	62	38

Kaynak : KIBKEE

Burada başbaşa ayrı bir özel-
lik gösteren Hakkâri bölgesi bu iki
kesimden de tamamen farklıdır. Bu
farklılık, geçmişin tamamen hayvan-
cılığa dayanmasıyla birlikte çok da-
ha ilkel bir yaşantının mevcut olma-
sından ileri gelmektedir.

Tablo II'deki rakamlarda da
görüldüğü gibi bölgedeki toprak da-

ğılımı son derece dengesizdir. Nüfu-
sun yüzde 38'inin hiç toprağı yoktur.
Bu dengesizlik ikinci gurubu meydana
getiren kesimde (Gaziantep, Urfa,
Diyarbakır, Mardin) daha da keskin-
leşmektedir. Bu yörede nüfusun yüz-
de 45'i topraksızdır.

Kapitalist ilişkiler

Tarımda kapitalist ilişkilerin ge-
lişmiş olduğu yöreleri şu şekilde sı-
ralıyabiliriz: Iğdır Ovası, Eleşkirt,
Malazgirt, Pasinler, Erzurum, Erzincan
ovalarında geniş çapta pazar i-
çin pamuk, şeker pancarı, tahıl ve
hayvan mahsulleri üretilmektedir.
Kars yöresinde aynı şekilde pazar i-
çin hayvan ve hayvan mahsulleri ü-
retilmektedir.

Muş, Iğdır ve Zeylan (Zilan) dev-
let üretme çiftlikleri, kapitalist üre-
timin devlet eliyle tanzim edildiği yer-
lerdir. Malatya ve Erzincan ovaların-
da Adıyaman ve Gaziantep yörelerinde
üretilen meyveler bölge dışındaki
pazarlara sevk edilerek tüketilmektedir.
Beş bin mevsimlik tarım işçisi ça-
ğıştıran Ceylanpınar Devlet Üretim
Çiftliği de söz konusu bu kapitalist
ilişkiler zincirinin önemli bir halka-
sını teşkil etmektedir.

Batman, Garzan petrol işletme-
leri, Keban baraj inşaatı, Sivas Çi-
mento Fabrikası, Divriği, Maden, Er-
gani bakır - demir işletmeleri, Erzu-
rum ve Erzincan şeker fabrikaları,

Diyarbakır Şayak Fabrikası, Gazian-
tepe Şarap Fabrikası, Kars Süt ve
peynir tesisleri, zayıf da olsa, böl-
gede kapitalist ilişkiler bütününde
birer küçük sanayi birimi olarak yer
almaktadırlar.

Tablo III'ten de anlaşılacağı gibi
tarıma makina girmiştir. Son yıllar-
da tarımdaki makinalaşma hızı Tür-
kiye ortalamasının çok üstündedir
(1965-66 yıllarında Türkiye'deki %19
genel traktörleşme hızına karşılık
Doğu'da % 45 olmuştur) Özellikle i-
kinci gurubu meydana getiren iller-
deki toprakların önemli bir kısmı
traktörle sürülür, biçer - döver-
le kaldırılmaktadır.

Görüldüğü gibi Doğu Anadolu'da
genel durum itibarıyla feodal iliş-
kiler olmakla beraber, tarımda ka-
pitalist ilişkilere geçiş ve gelişme
vardır.

Milli Burjuva

Bu dostlar kendi kendilerine kur-
dukları hayali gücünü eylemlerinde
milli burjuvaziyi de yanlarına al-
arak feodaliteye yönelip devrim ya-
pacaklarını söylüyorlar. Feodal iliş-
kilerin mevcut olduğunu ve fakat
onların tarif ettiği nitelikte olmadı-
ğını söyledik. Şimdi bu iddianın iş-
ği altında tablo IV'in irdelivelim:

Buna göre 17 ildeki 29 milyon
553 bin dönümlük toprağı 10 milyon
152 bin dönümü şehir ve kasabadan

TABLO III
Üretim Araçlarının Dağılışı (1965)

İller	Karasa- ban (bin)	Pulluk	Mibzer	Traktör	Biçer-döver	Kağı	4 tekerlekli araba
Erzincan	22	3 400	3	109	2	1100	1900
Erzurum	56	11 000	40	46	49	4300	2388
Kars	45	12 900	78	164	92	1600	24000
Ağrı	20	3 940	26	51	21	1400	456
Tunceli	15	47	2	26	3	125	92
Bingöl	13	22	—	1	—	1600	1
Muş	18	5 370	26	49	13	11400	2180
Bitlis	8	2 100	3	17	1	3500	162
Van	15	7 000	1	11	7	11000	213
Adıyaman	19	48	5	32	2	—	272
Malatya	22	400	5	267	8	3	102
Elazığ	20	760	29	143	40	739	1420
Siirt	16	267	11	40	18	3	78
13 il toplamı	287000	45 254	229	961	249	11370	33774
Gaziantep	18	1 810	176	523	47	189	1260
Urfa	31	492	239	331	129	5	408
D. bakır	34	693	90	192	91	39	841
Mardin	25	164	65	97	47	2	282
4 il toplamı	108000	3 159	570	1143	314	235	2791
Hakkâri	4	71	—	—	—	—	—
18 il toplamı	399000	48.484	799	2104	563	112603	36553

Kaynak : KIBKEE

TABLO IV
Köyde arazi olup şehir ve kasabadan

İller	A toplam dönüm (bin)	B köyde oturan genel aile sayısı (bin)	C Köyde ilenin ka- rol etti- toprak (bin)
Erzincan	875	46	678
Erzurum	3.419	90	3.091
Kars	3.733	92	3.593
Ağrı	2.083	32	1.947
Tunceli	514	27	342
Bingöl	310	27	286
Muş	1.677	31	1.466
Bitlis	568	19	432
Van	1.457	31	1.316
Adıyaman	1.050	43	678
Malatya	1.201	60	988
Elazığ	971	41	706
Siirt	964	38	768
13 il orta- laması ve toplamı	18.822	550	16.206
Gaziantep	1.741	51	858
Urfa	4.290	55	1.024
Diyarbakır	2.642	58	356
Mardin	2.058	59	96
4 il orta- laması ve toplamı	10.731	223	3.206
17 il orta- laması ve toplamı	29.553	773	19.411

Kaynak : KIBKEE

Doğuda feodal ilişkileri ayan üretim faaliyetlerinden biri de hayvancılıktır. hayvanlar ve hayvansal ürünler dış pazarlara sürülmektedir.

kontrol edilmektedir. Mevcut toprakların üçte biri şehir ve kasabalarda oturanların mülkiyetindedir. Yani büyük toprak mülkiyetini ellerinde bulunduranlar, aynı zamanda şehir ve kasabalardaki üretim ve dağıtım da kontrol etmektedirler. Büyük toprak sahipleri kasaba ve şehirlerde dükkan, mağaza, atölye, otel, bina, taşıma araçları, her çeşit ticari ve sanai işletmeler de bu şekilde sahip olarak şehir ve kasabadaki küçük veya milli burjuvaziyi de meydana getirmektedirler. Türk Baası olmaya niyetli Millîci Demokrat dostların sihirli formülünü tatbik edersek şunu yapmamız lazımgelcektir: Şehir ve kasabadaki üretim ve dağıtım kontrol eden milli burjuvazıyı alıp köye yönelerek kendi kendisiyle savuşturacağız(!).

Özellikle dört güneydoğu ilinde (Gaziantep, Urfa, Diyarbakır, Mardin) şehirden kontrol edilen miktar, mevcut toprakların yüzde yetmişini teşkil ettiğine göre, bu dostların hesaplarıyla, bu kesimde şehirdeki faaliyetleri köydeki lobiyaların üstüne taşınmazsa kaldırmak daha da renkli ve zevkli bir eğlence olacaktır.

Toprak kavgası

Ayrıca Doğu'daki aşiret ve tarikat bağlarının öyle kesin bir bağlayıcı niteliği yoktur. Bu bağları ilkel toplumun kan akrabağı sistemi-

ne benzetmek yüzde yüz yanlıştır. Aşiretin istediği partiye köylünün oy vermesi, bu bağlardan ziyade, köylünün tecrübeleriyle kendi oyunun neticeyi değiştirmeyeceğini bilmesindenidir.

Doğu'da toprak kavgası olmadığı söylenenler de yanılmaktadırlar.

Erzurum'a bağlı Karayazı Kazasının Elmahdere Nahiyesinde yaptığımız bir gözlemin verilerini sunalım kısaca: 26 köyden meydana gelen Elmahdere nahiyesinin kasabayla bağlantısı yoktur. (Bir patika yol vardır). Hatta yakın zamana kadar bu nahiye'nin bağlı olduğu ilçenin de ille yol bağlantısı yoktu. Bu yörede üretim ilkel araçlarla yapılmaktadır. Yirmialtı köyün onördü bir alıye veya sülaleye aittir. Bu on dört köyün sekizinde 1947'den itibaren topraksız köylüler köy sahiplerine karşı direnişe girişmişler. Buna halk arasında «Aseben» (İsyanelmek) denir. Köylerde topraksızların asileşip «icare» vermemesi üzerine sayısız kavgalar ve çatışmalar olmuş ve bu güne kadar oniki kişi ölmüştür. Toprak çatışmalarında ölenlerin köyler arasındaki dağılımı şöyledir: Mellebekir 3, Mirgehel 2, Kaprik 5, Nevalasor 1, Velakor (yok), Kejik (yok), Hasanova 1, Mollaosman (yok). Bu köylerdeki topraksızların direnişi (bir köy hariç) bastırılmamış ve başarıya ulaşmıştır. Çatışmalar arasında köylülerin mensup olduğu tarikatların şeyhleri de ağaların tarafını tutarak «asî» oldukları toprakların haram olduğunu köylülere telkin etmeye çalışmışlardır. Buna rağmen köylü sahi bir gözlemler yüzdeyüz bağlı sandığı şeyhlerin sözünü tutarak direnişten vazgeçmemişlerdir.

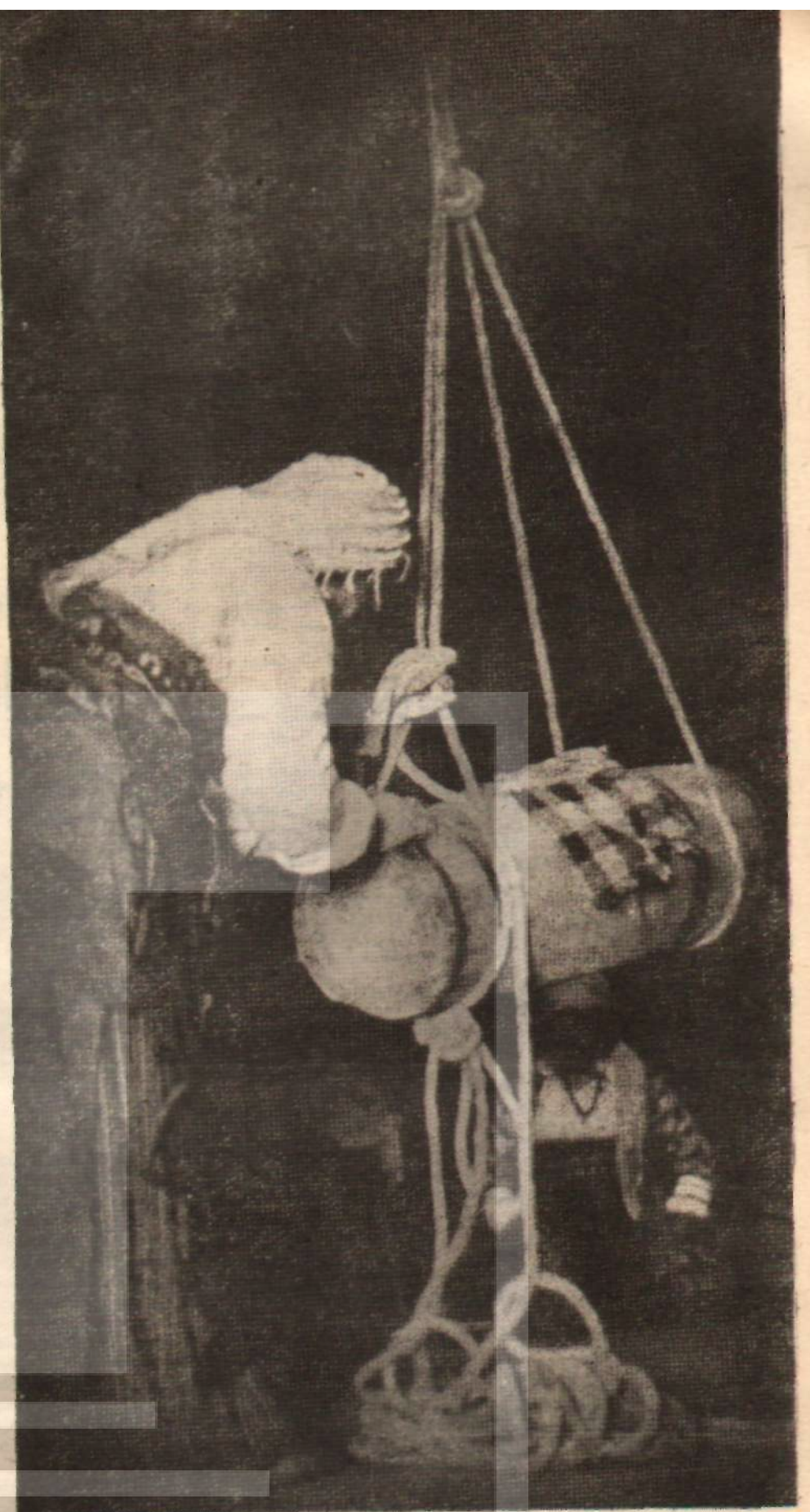
Şemdinli Örneği

Görüldüğü gibi, gazete haberlerinden netice çıkarmaya çalışarak Doğu'da toprak kavgasının olmadığını söylemek yanlıştır. (Mihri Belli, Aydınlık sayı 7) Ashında bugün Doğu'daki bütün çatışmaların temel toprak kavgasına dayanır. Adli istatistiklere bir göz atılırsa bu gerçeği kolaylıkla farketmek mümkündür.

Sayın Muzaffer Erdost'un Şemdinli araştırmasını genişçe bir eleştiriye tabi tutmak isterdim. Fakat şimdilik sadece şunları söylemekle yetimelim: 1 — Yukarıda da belirtmiş olduğum gibi tamamen ayrı bir özelliğe sahip olan Hakkari'nin bir kesiminde yapılan gözlemlerin neticeleri tüm bir bölgeye teğmil edilemez. ki bu gözlemler çok kısa bir süreyle sınırlı olursa-

2 — Serf olarak nitelendirdiği «Kırmançolar» zümresi konusunda büyük bir hataya düşmüştür. «Kırmançolar» Kürtlerde bir zümre değil, «Kırmançî» lehçesini konuşan bütün Kürtlere verilen bir isimdir.

3 — Artık ürünün angarya yoluyla toprak sahibine geçmesi durumu varsa da çok cüz'î ve sınırlıdır.

4 — Mir'lerin Aşağı Mezopotamya'dan geldiklerini ve buralardan parayla toprak satın alarak toprak sahibi olduklarını söylemektedir ki gerçeği ne derece yansıttığı bilinmemektedir, belge gösterilmesi gerekirdi. Dolayısıyla bu şüpheli bir varsayım oluyor.

5 — Nakşibendi tarikatının birkaç büyük kolundan biri olan «Şeyyit Tahas» Nerye'nin Bölgedeki bütün diğer tarikatların başı olarak gösterilmesinde yine hataya düşülmüştür.

6 — Kürtlerdeki aşiret sisteminin ilkel toplumdaki kan akrabağıyla bir tutulması yanlıştır. Menfaat çatışması sözkonusu olduğunda bu bağların bağlayıcı bir nitelik taşımadığını yukarıdaki kısa özetimizde de göstermeye çalıştık. ki söz konusu ettiğimiz toprak çatışmalarında sürtüşme ve kavgaya aşiret reisi toprak ağasıyla aşiret üyesi topraksız köylü arasında olmaktadır.

7 — Kuzey Irak'taki hareketin bir aşiretin önderliğinde başlamış olduğu doğrudur. Fakat bu hareketin bir aşiret hareketi halinde kaldığı iddiası yanlıştır. Hareket bu günkü durumıyla ulusal bir harekettir.

Doğulu hakim sınıfın Batılı hakim sınıf ve devlet bürokrasisiyle çatıştı-

ğım, bu çatışmanın 1940'a kadar devam ettiğini, 1940'tan sonra ortahgün sût - liman kesilip Doğulu ve Batılı hakim sınıfların bütünleşerek yeni bir sömürü koalisyonu meydana getirmiş olduğunu söyledik. Peki ne oldu da bu derece çatışan Doğulu hakim, sınıf, sözkonusu dönemde, aniden tavır değiştirerek Batılı hakim sınıfıla bütünleşti? Müzakere masasına oturularak mı bu sonuca varıldı?

Bir tek kastası var bu oluşumun. 1940'tan sonra toplumsal dinamikle rin zorlamasıyla feodal yapının parçalanması sonucu, devlet bürokrasisi Batılı hakim sınıfı, Doğulu hakim sınıfı arasındaki menfaat çatışmasının ortadan kalkması bu bütünleşmeyi sağlamıştır. Tarihin mantığı böyle söylüyor. Bu dönemde Doğulu bir feodal, aynı zamanda defenere bir şehir burjuvazisi ve icabında batıcı bir bürokrat olarak karşımıza çıkmaktadır. Devrimci mücadelenin en etkin yollarından başarıya ulaşabilmesi için lobyas - fasulye ayırımına dikkat etmemiz gerekmektedir.

* İsmail Beşikçi, Doğu Anadolu'nun düzeni, sosyo - ekonomik ve etnik temeller (Baskıda)

IV		
Kasabalarda oturan aileler		
D	E	F
Köyde arazi olup şehir ve kasabalarda oturan ailelerin	Köyde oturan aileler + şehir ve kasabalarda oturan köyde toprak sahibi olanlar	
Sayı	Kontrol ettiği dönüm (bin)	(bin)
2.640	196	49
2.680	418	93
2.820	140	95
610	136	33
1.130	172	28
710	30	28
1.270	211	32
1.590	116	21
570	147	32
1.350	371	44
2.000	212	62
2.750	263	44
670	204	39
20.490	2.616	600
6.380	982	58
3.920	3.266	59
1.740	3.284	60
6.226	1.004	65
18.260	7.536	242
28.750	10.152	842

İsmet Paşa'nın köy enstitüleri denemesi sırasında Milli Eğitim Bakanı olan Hasan Ali Yücel diğer eğitimcilerle birlikte bir sergiyi geziyor (solda) ve köy enstitüleri denemesinde kapıkulu bürokrasisinin çizdiği sınırları zorlayan İsmail Hakkı Tonguç (altta).

h düzeninde, kendisine üvey evlat gibi davranıldığını farkındadır. Bu ortaklığın, kapıkulu saltanatının devamı ve huzuru için baş vurulmuş bir zorunluluk olduğunu görmektedir. Milli Şef, bu gerçeği bildiği içindir ki, kapıkulu devletçiliği ile, Batı'nın hazır demokrasi giysisinin karnavalı bir görünüş verdiği aracı, kapkaççı burjuvaziye devam bir vasi, öbürlerine de kendini saydınır bir patron olarak iktidarda kalmak azminde-dir...

Cumhuriyetin getirdiği reformlarla, köylünün vergileri bile rahatça verebilecek duruma yükseltilemediği, üst tabakaların refah ve lüksünü sağlayan harcamaları artırdığı için den-genin köylü zararına daha da bozulduğu ortaya çıkmıştır. Milli Şef, bürokrasinin gelir kaynaklarını artırmak için, her zaman olduğu gibi yine köylüyü ana kaynak olarak kullanmak zorundadır! Oysa köylünün mah haraç - mezat satıldığı hal-

ortaklığı

bartır. AP ve CHP'de de-ğışen bir şey yoktur.

Asgari ücretin tesbitinde, miktarı düşük bırakmada birleşmişlerdir. Grevleri kısıtlama da birleşmişlerdir... Lokavtı meşrulaştırmada birleşmişlerdir... Asgari ge-çim indiriminin ertelemeye birleşmişlerdir. Dolaylı ver-gilerde birleşmişlerdir. İş-sizlik sigortasını çıkarma-makta birleşmişlerdir. Top-rak reformunu gerçekleşt-Türk İş'e Amerikan yardı-mının akmasında birleş-mişlerdir. İşçi sınıfının bi-linçlenip, kendi haklarına sahip çıkmasını geciktirme-de birleşmişlerdir. Anti de-mokratik kanunlarla işçi sınıfını kapitalistlerin «öz-gürce» sömürmesinde birleşmişlerdir.

Yalnız birleşmedikleri nokta, iktidarı paylaşmak-tır.

Anlaşamadıkları nokta, işçi haklarını süruncemede bırakırken kullanacakları avutma araçlarının seçi-mindedir.

de, verginin yarım dahi tahsil edilememektedir...

Milli Şef, iyi asker olduğu gi-bi, becerikli bir devlet başkanı olmaya da kararlıdır. Onun i-çin köylü daha zengin bir ürün anbarı ve değişen koşullara u-yabilip teknik silahları kullanabi-lecek kadar okur yazar bir asker deposu haline getirecek-tir...

Bu nasıl gerçekleştirilecektir? Hangi yolla, hangi sihirli de-ğnekle? Köylüye «Efendimizsin, bizi sen seçip tepene bindiriyor-sun, biz de o tepedeki feslütü-ne değil, şapka üstüne Batılı gibi silindir şapka ile oturuyo-ruz. Onun için çok çalış, çok çok çalış...» denildi ama köylü-nün tek geçisi çift olamadı bir türü! 1940'ta Osmanlı'dan ka-lan da dahil 4 bin okul vardı 40 bin köyde ve biz bangır bangır nutuk atıyorduk meydan-larda, «Köye ışıklı medeniyet götürdük, okullar açtık!» diye...

Sözün kısıması, Milli Şef, me-seleyi, yani hazineye gelir sağ-lama yollarını enine boyuna düşünüp hesapladı... Tek çıkar-yolun, sonradan başına işler a-çabilecek sakıncaları olmasına rağmen, köylüyü tazelenden eğit-mek olduğuna karar verdi. Hem de bu eğitim, eski tarz ölü bir eğitim değil, köylüyü etkileyici, üretici, hem kendine yeter-li, hem de durmadan artıracak vergileri verebilecek kadar ye-terli kılacak bir eğitim olma-lydı. Bir tavuktan çok yumur-ta almanın yolu, ona bol yem vermektir. Şimdiye değin köylüye hep verilmeden sadece a-lındığı için, o artık veremez du-ruma düşmüştü. Artık mesele, ondan alınan bir kısmını tek-rar faizli ve ödünç olarak ona harcamak, tarihte ilk defa eği-timle köylüyü sömürmek yolu-na deneyerek düşünülen amaca erişmektir. Bu yolda yine de en az yemle en çok yumurta alma-nın Kayseri'li kurnazlığı kulla-nılacaktı.

Milli Şef kesin kararını ve-rince, milli eğitim aliesinden bu işle görevlendireceği eğitimci ve yöneticilerini büyük bir dik-kat ve titizlikle seçer. Hemen belirtelim ki, eğitim görevlile-ri artık belirli şekilde üç gruba ayrılmıştır:

Birinci gruptakiler şartlanıp sınırlanmamış, gerçekten ileri fikirli çok az sayıdaki devrim-ciler, köktenci reformculardır. Kendi ekmekleri bahasına doğ-ruları savunan fedailerdir bunlar. Adı cumhuriyete çevri-len bu yeni Osmanlı düzenine, onun kâhplarına sığınacak kadar büyük ve çaplı kişiler-dir. O yüzden bunlar tez elden eğitim aliesinden atılarak po-lisin takibine teslim edilmişler-dir.

İkinci gruptakiler ise, ilimh, «gözlerimi kaparım, vazifemi yaparım» diyen, Milli Şef'in mü-saadesi ölçüsünde ilerici ve re-formcu, askerce emre uyarlı, Osmanlılık ruhu ile şartlanmış çahşkan insanlardır. Görev baş-şındaki bu orta grup - ilerici-lik sınıflandırmasında da öyle, - e-ğitimin yönetim kadrosunu dol-durmaktadır.

Üçüncü grup ise, birinci gru-bun tam karşıtıdır. Burada ye-tersizlik kompleksi ile türlü o-lumsuz saplantılara düşmüş, soysuzlaşmış, ruhen hasta in-sanlar vardır. Nemelazımcılar, çıkarıcıların kolaylıkla kapıku-luna karşı kullanabileceği, ileri, güzel ve olumlu her şeye saldı-rabileceği, suça yatkın, tutucu-luğunu bile iyi tutamayan, e-

POLİTİKA VE ÖTESİ

mehmed kemal

Pembe Köşkün üstündeki sis....

Yirmi yıl aşkın bir süredenberi An-kara'da iç politika olaylarını izleyen bir yazarım. İnönü Bayar görüşmesi ara-sında İstanbul'daydım. Karşılaştığım herkes:

«— Yahu iyi ki sana rasladım. Görüş-menin altında yatan ne? Bir de senden dinleyelim.» diyordu.

Kimse «görüşmeye» önem vermiyor, «görüşmenin altında yatanı araştırıyor-du. «Görüşmenin altında bir şey yatı-yordu. Fakat üstü o kadar iyi örtülmüş-tü ki, altında yatan bir türlü görünmü-yordu.

Görüşmenin altında yatan'ı bırakıp, önce üstünde görünenleri tahlil etmeye ça-lışahım. Memleket bir seçime gidiyor. Se-çime giderken, CHP'nin belli bir oyu var. Bu oy hiç bir zaman CHP'yi iktidara geti-recek bir orana yükseltilemiyor. Belli bir oranda donup kalıyor. Ya bu kadar oyla yetinilecek, ya da buna yeni oylar eklene-cek. Bir tarikat kını gibi, eski demokrat-larla, CHP liler arasında bir husumet mev-cut olduğu sürece, mevcut oylara yenile-rini eklemenin imkanı yok. Öyleyse önce, bir duvar gibi arada çekili duran bu hu-sumeti kaldırmak gereklidir.

Böyle olunca, CHP oyunda bir artış o-lacak mıdır? Tersine, bazı kesimlerde bir eksilme olacaktır. Aydın çevreler CHP'den oylarını esirgiyeceklerdir. Şimdiden kı-zan kızana... İstifa eden edene. Ama CHP'nin hesabı içinde, köylerde-kasabalar-da bir miktar oy'un kendilerine doğru ka-yacağı düşüncesi vardır. Bu düşüncede ne kadar isabet payı bulunduğunu önümüz-de-ki seçimler gösterecektir.

Siyasi hakların verilmesi karşısında, bunun 27 Mayıs ilkelereine aykırı olduğu, Anayasa'yı zedelediği iddialarında buluna-caklar çıkacaktır. Karşı çıkanların, AP, artı eski demokratlar, artı CHP oyları karşısında oranı nedir? Elbette ki çok az-dır. İsmet Paşa bu oranı da düşünmüş ve eldeki kuvvetlerin karşı çıkacak kuvvet-lerden üstün olduğunu hesaba katmıştır. Karşı duran gücün oranını cılız bulmuştur. Bu aritmetikten yola çıkmıştır İsmet Pa-şa. Aritmetik yeni bir görüşle matematiği yenmiştir.

Bir başka hesap daha yapılmıştır. Oy alıp iktidara gelmesine rağmen, Demirel yönetimi, Türkiye'ye etkili dış kuvvetlerin de, iç kuvvetlerin de gözünü doyurmak-tadır. Türkiye'yi bu yönetimin sürükliye-ceği, muhtemel bir badireden kurtarmak gerekmektedir. Öyleyse en güçlü bir koa-lisyon Bayar — İnönü koalisyonudur. Bu

gücü birleştirip, ikisinin mutabakatı ah-nan bir yönetim ülkenin başına geçerse, Türkiye'yi etkileyen dış kuvvetler de, iç kuvvetler de erahatsız kavuşacaklardır. Bu «rahatlık»ın reçetesi bulundu sanılmakta-dır. Şimdilik de bulunmuştur.

Bayar teşkilatçı bir lider olduğunu is-patlamıştır. AP teşkilatına dayanarak yol-culuğa çıkmayı, yeni bir teşkilat kurarak yolculuğa çıkmaya tercih edecektir. Bur-sa, Bayar'ın liste başında bulunduğu, Ba-hkesir Yırcalı'nın liste başında bulunduğu, Manisa Ağaoğlu'nun liste başında bulun-duğu, öteki iller, hakeza, eski demokrat-ların liste başında bulunduğu isimlerle se-çime girecektir. Bugünün AP'li şöhretleri, listelerin sonunda silik ve güdük kalacak-lar, hattâ seçilemeyeceklerdir. Bunun AP'ye yükleyeceği bir kargaşalık olacaktır. AP kayınyacak, fakat tepede koalisyon işliye-cektir. İsmet Paşa, kendi çıkarına, bunun da aritmetiğini böyle yapmıştır.

Bayar kazandığı ve bastığı bu zem-inde sabit kadem kalacak mıdır? Biz Bayar'ın, idam sehpaşının önüne kadar gidip dön-düğü bir yolculuktan sonra, bu zeminde sabit kadem kalacağı kanısında değiliz. Ö-teki adımları da atacaktır. Öteki adımları atmasında, kendi felsefesi bakımından, haklıdır da. Oylar zincirine halkalar ta-kılmaya başlandıktan, İsmet Paşa'nın gü-cü bu tehlikeli halkaların takılmasına ne kadar engel olabilir. Şimdilik oranı küçük hesaplanan 27 Mayıs yanlısı kuvvetlerin durumu o zaman ortaya çıkacaktır...

İşte arada bir sorulan ve :

«— Filan kuvvetler bu işe ne diyecek-tir?» sorusunun kökü burda!

Pembe Köşk görüşmesinde her şeyin pembe bir açıdan seyretilmekte olan gö-rüntüsü, bundan sonra hafiften hafiften sislenmektedir. Bu sis hem Pembe Köşkün üstünde, hem de zihinlerde yoğunlaşmak-tadır.

Artık bundan sonra :

«— Bu görüşmenin altında yatan ne?» sorusuna gelebiliriz. Üstü bir sakalı - şerif gibi boğa içinde boğa sarılmış, sarma-lanmış «yatani» bulmak zor değildir. Cum-huriyet'in kuruluğundan bu yana, ortak-ça sürdürülen iktidarda bir parça-lanma olmuştu, şimdi ortaklık ye-niden kurulmaktadır. İki kurt lider, iktidar ortaklığı ederek, yola çıkmışlardır. Atatürk'ten emanet aldıklarını, şimdiye dek nereye kadar getirdiklerini biliyoruz. Bundan sonra nereye götüreceklerini göre-ceğiz. Bunun sonunu da mutlaka göre-ceğiz!

gitiimin eğitemediği, psikopat, megaloman, faşist kişiler var-dır. Bunlar da eğitimde görev-li-dir. İlerici uca ateg püskü-rürlerse de, Ortacılara sadece dış bilemekle yetinirler. Gele-cekte orta grubun meydana getirdiği köy enstitülerini yı-kamak için, koalisyon ortakları bu torbanın ağzını açacaklardır. Milli Şef de torbayı kapamaya çalışmayacaktır. Hattâ, mey-dana getirilen eseri bu kudur-ganların ağzına kol - kol, but but attıktan sonra, bu eseri meydana getiren yöneticileri suçluluk kompleksine - sürükle-yerek kendi emriyle bu üçüncü gruba teslim edecektir. Ama bü-tün bu Sultanhamid zekâsı, Kayserili çokbilmişliği, kendisi-nin 1950'de tepetaklak edilme-sine engel olamayacaktır.

İşte planını uygulatacağı ele-manları Milli Şef zaten işbaşın-da olan ikinci gruptan seçmiş-tir. Bu pek olağandır, çünkü seçtiği kurbanların belirli bir sınıra kadar belirlenip şartlan-dırılmış reformculukları ile, na-

muslu, itaath kişilikleri Milli Şef için bulunmaz bir nimet-tir... Çünkü onlarla istediği gi-bi ve rahatça oynar, kullanır, gerekince de kendi selameti için harcaıverir onları...

Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel'in emeği az olacaktır ens-titülerde, ama bakan olarak, Milli Şef'in emir kulu olarak, tut-tukları davaya destek olup gö-revini yerine getirecektir. O, po-litik hayatta üstlere karşı ken-dini solda safır göstererek iler-leyecek kadar zeki bir kapıkulu memur örneğidir. O, orta sınırı doğru aşan sevdiği meslek dostlarının, kendi eliyle, «Ba-kın, ben kendi elimle atıyorum» gösteriş içinde işlerine son-vererek kendi koltuğunu pekiş-tirmeye de dikkat eder.

İkinci ve asıl görevli, İlk Tedrisat Umum Müdürü İsmail Hakkı Tonguç'tur. O, iyi in-sanların saflığına, dürüstlüğü-ne, insanseverliğine sahip bir kişidir. O, Milli Şef'in kaska-tı, sevisiz, çıkarıcı hesabına yu-muşaklık, insanlık katarak u-

yandırdığı beğeri öz ve erkeye kendini insanca kaptırıp sınıf-ının sınırlarını aşmış, saygıde-ğer bir kişidir. Ama Osmanlı memur şartlanmışlığı zede-leyerek kazandığı değeri gerek-tiği zaman koruyamamış, kendi-ne ve eserine yapılan saldırıla-ra gür bir inanış ve cesaretle savaş açamamıştır. Saldırıları karşı suçluluk kompleksi içinde pısmış, ekmeğini yitirmek kor-kusuyla ve kendi eliyle önce e-serinin, sonra da kendisinin kur-ban verilmesine seyirci kalmış-tır.

Bu cesareti gösterse idi kur-tarabilecek miydi kendini ve enstitüleri?

Hayır, kesin olarak hayır!

Ama böyle yapsaydı, gerçek-ten kabuğunu kırmış bir yığit, bir kahraman olarak eğitim ta-rihine geçecekti. Ve O'nu put-laştırmak için bugün sarfedilen çabalar boşa gitmeyecekti...

Bunlara rağmen o, köy ens-titüleri davasındaki çabası ile e-ğitim tarihimizde gereken yeri tutacaktır.

Sosyal demokratların

GEÇEN yazımızda Fransız sağının General'in mirası üzerine giriştiği sefil pazarlıklara değinmiştik. Pazarlığın ilk raundu, Geçici Başkan Poher'in de «orta yol»cuların adayı olarak sahneye sürülmesiyle sona erdi. İkinci ve çetin raund şüphesiz ikinci tur öncesi olacak. Esasen bütün hesaplar da ikinci tur üzerine. Öyle ki, bu konuda «en uzlaşmaz muarızlarından» bile destek umanlar var. İnce hesap iki kötü arasında en az kötü olanın tercih edileceği üzerine temellendiriliyor.

Sosyalist bozuntusu Defferre de, denge uzmanlığı rolüne heveslenen Merkez'cilerin «renksiz ve silik» adayı Poher de, aynı hesabın peşinde. Komünistler nasıl olsa ikinci turdaki bir Pompidou- Defferre yada daha çok bir Pompidou-Poher kavgasında serilerin en ehvenini tutmak zorunda kalacaklardır. Hesap bu. Ama bu hesabın geri dönmek için Bağdat'a kadar bile gitmesine lüzum olmadığı gerçeğini gören yok.

Aklî, ızan ve birlik çağrıları, yozlaşmış burjuva düzeninin kısır çıkar pazarlıklarına gartlanmış ve bu nedenle de emekçi halk yığınlarının gerçek çıkarlarını göremeyen bir bölük sol'un «bencilik duvarına» çarpmakta ve General'in yenilgisinin gerçek hazırlayıcısı olan sol, «zafer»in doğal uzantısındaki iktidara sahip çıkamamaktadır.

Gerçekten de tekelci büyük sermaye ve onun hizmetindeki politik mekanizmanın General'in hezimetinden bir zafer olanağı çıkararak yeniden iktidara elkoymaya hazırlandığı bir sırada, Sol Cephe'de durum hiç de parlak bir manzara arz etmemektedir.

Sol Cephe'nin temelini teşkil eden Komünist Partisi ile o'nun dışında kalan çeşitli sol formasyonları içeren Sol Federasyon arasında 1965, 1966 ve hatta 1967'de varılan anlaşmaların şimdi yerinde yeller esmektedir. Oysa, hatırlarda olduğu gibi, ortak bir hükümet etme programı üzerinde bir görüş birliğine varılamamasına rağmen, Sol'un söz konusu yıllarda sağladığı birlik semerelerini vermekte gecikmemiş ve yine hatırlanacağı gibi, sol cephenin ortak adayı Mitterand, 1965 başkanlık seçimlerinde General'i, hem de gücünün zirvesinde, ilk kez seçimin ikinci turuna bırakarak varlığını ıskırtıcı bir biçimde belirtmişti: Bu başarı, sol cepheyi teşkil eden kuruluşları «ortak bir program» üzerinde temel anlaşmalara imiş ve o gün bugün bu konuda olumlu adımlar atılmıştı. O kadar ki, cephenin ağırlığı olan ortaklarından SFIO, geleneksel uyumsuzluğundan kur-

KUZEY KORE'LİLERİN ELİNE DÜŞEN PUEBLO GEMİSİ
— Elektronik casusluk araçlarıyla donatılmıştı —

Amerikanın elektronik casusluk faaliyetleri

Selma ASHWORTH
— Londra'dan yazıyor —

CASUS uçak U - 2
Casus gemi Pueblo
Casus gemi Liberty! Şimdi
de Casus uçak EC 121!

U-2, Türkiye'den havalanıp komşumuz Sovyet Rusya üzerinde uçarken, düşürülmüştü... Dolayısıyla bu konuda basını-muzda etraflı haberler çıktı, u-zun yazılar yazıldı, çeviriler yapıldı.

Fakat Casus gemi Pueblo, Casus gemi Liberty ve son ola-rak Casus uçak EC 121 haber-leri üstün körü geçirildi.

Amerika, «Elektronik Casus-luk» dediğimiz, casusluğun en modern şeklini, amansız bir şe-kilde yürütmektedir. Dost, düş-man ayırt etmeksizin, herkesin sırlarını dinlemektedir.

«Elektronik Casusluk» çeşitli yollarla yapıyor. 1 - Casus Gemiler: Antenleri ve elektro-nik dinleme aygıtlarıyla Pueblo, dünyanın her denizine sokul-muş 30 Amerikan casus gemi-sinden sadece biridir. Yakın Do-ğu'da Arap - İsrail çarpışması sırasında, Akdeniz'de bir İsrail uçağının saldırısına uğrayan Li-berty de Casus Gemiler flotilla-sındandır.

Bu gemiler: a) sularına sokul-duğu memleketin radar - dalga-uzunluklarını; b) radyo mesaj-larını yakalamakla görevlidir.

2 - Casus Uçaklar : U - 2, «elektronik casusluk»da hâlâ kullanılmaktadır. Arada sırada Formosa Adası'ndan havalanan ve Formosa'lı pilotların kulla-nıldığı U-2 uçağının Kızıl Çin ü-zerinde düşürüldüğünü duymak-tayız.

3 - Casus Gezegenler : Boş-luğa salınan casus gezegenin 2 fonksiyonu vardır.

Optik fonksiyonu: Gezegen 150 yükseklikteyken ancak yer-yüzünde 7 metreden uzun şey-lerin fotoğrafını alabilir. Bu filmler kapsül içinde otomatik olarak gezegenden fırlar. At-

PUEBLO KAPTANI BUCHER
— Kuzey Kore'de nezarete iken —

mosfere girip, kapsülün paraşütü açılınca, gezegenin çektiği bu filmin ışışını havada dolana-rak bekliyen uçaklar tarafın-dan yakalanır.

Gezegenlerin diğer önemli fonksiyonu «elektronik»dir. Dost, düşman Radarıları hakkın-da bilgi toplamak ve aynıza-manda çok kısa dalga boyunda radyo ile yapılan telefon konu-sularını yakalamak gezegenin görevidir.

Bir çeşit Casus Gezegeninin de infra - ruy dinleme, adeta hissetme merkezi vardır. En gizli endüstri kurumlarının yer-lerini tesbit edebilir.

Amerikalılar denizde, atmo-sfer içinde ve boşluk'ta elektro-nik casusluğu yukarıda anlattı-ğunuz şekillerde yapıyorlar. Ka-ra'da ise «elektronik casusluk» Amerika Birleşik Devletleri as-keri gücünün bulunduğu HER YERDE 1000 kadar «grup istas-yonlarının» elindedir.

Bu askeri «elektronik casus-luk» merkezlerinde hep ünifor-malı Amerikan askeri bulunur. Dışardan görenler Amerikan askeri işaret alayı yahut mu-haberat birliği sanır.

Ve yeryüzünde, denizlerde, at-mosferde ve boşlukta yapılan bu muazzam Elektronik casus-luk işinin ucu tüm NSA «Nati-onal Security Agency»nin eli-nindedir.

NSA (National Security A-gency) Casusluk örgütü 1952'de Başkan Truman'ın gizli bir di-rektifi ile kurulmuştur.

«N. S. A. Amerikan Savunma Bakanlığının içine girer, fakat ona bağlı değildir.» Görevi dost düşman, her devletin şifreli me-sajlarını yakalamak, incelemek, şifreleri çözmektir. Aynı zama-da Amerikan Savunma Bakan-lığı, Dışişleri Bakanlığı ve di-ğer Amerikan Casus Örgütleri i-çin şifreler hazırlamaktadır.

N. S. A'nın çalışmaları C. I. A'den kat kat daha gizli-dir. Merkezi Washington'la Bal-timore arasında «Fort Meade»-dedir. 328 dönüm arazi üzerinde beton, çelik ve kırmız cam-dan 35 milyon dolara mal olmuş bir bina 1958'den beri N.S.A.'-nin kalbidir. Sonradan yapılan bir ek bina (11 milyon dolara patlamıştır) ile beraber bu merkezde 13.000 kişi görevli-dir.

Başkan Nixon, Beyaz Saray'a girdiği gün NSA'nın işlerini ellerinde tutan Dışişleri Bakanı William Rogers ve Savunma Bakanı Mel Laird ile beraber...

N.S.A'nın binası üç sıra di-kenli tello çevrilmiştir, bunla-rın bir tanesi elektrikli. Sil-lahlı «Marines» ler gece gün-düz nöbet tutarlar.

Bu binanın içinde neler yok, neler... Ayaküstü yemek yen-ilebilecek 8 tane «snack» - bar; bir banka, ameliyathane; mu-aazzam bir dışı muayenehanesi; hava baskısıyla öteberi ileten boruların ağı tüm binayı sar-mıştır; dünyanın hiç bir yerin-de rastlanamayacak tür'de ve sayıda hesap makineleri...

N.S.A'nın deniz aşırı 2 ka-rargahı vardır:

1 - N.S.A. Uzak Doğu, Ja-ponya'da.

2 - N.S.A. Avrupa, Batı Al-manya'da.

Casus gemi, casus uçak ve kara birliklerinin banda aldığı milyonlarca yabancı radar ve radyo işaretleri bu 2 karar-gah'da toplanır.

N.S.A ile işbirliği yapan Londra'da iki NATO Kurumu vardır: «The Communication

Security» and Evaluation A-gency, Europe» (ECSA) (Av-rupa Haberleşme Emniyeti ve Değerlendirme örgütü) ve «Sig-nal Distribution and Accoun-ting Agency, Europe (EUDAC) (Avrupa Sinyal Dağıtma ve muharebe örgütü).

Aynı zamanda Amerikan ha-va, kara ve deniz gücünün ca-susluk kolları da doğrudan doğ-ruya N.S.A'ya haber yetiştirir. Yani,

a) G 2 (Army Intelligence Service). Kara Ordusunun istih-barat Servisi. G2. Amerikan askerinin bulunduğu her yerde casusluk yapar.

b) O.N.I (office of Naval Intelligence) Amerikan deniz kuvvetlerinin haber toplama, casusluk koludur.

c) Intelligence Division of Aiz Staff: Hava kuvvetlerinin casusluk birliğidir. Bu birlik de Uzak Doğu'da Haval adasında ve Avrupa'da Batı Almanya'nın Frankfurt şehrinde muazzam bir ağ kurmuştur.

büyük ihaneti!

tutup dinamik bir hüviyet kazanmak amacıyla yeni kurulan sosyalist partide yerini alma hazırlıkları içindeydi. Ama General'in iktidarı birdenbire bırakması, ne çare ki, sol cepheyi doğum sancıları içinde yakalamış ve bu sosyal demokrasinin irsi hastalıklarının nüksetmesine yol açmıştır.

Bugün Sol'da görülen kargaşanın en başta gelen sorumlusu, kuşkusuz, Sosyalist Parti'dir. Partinin Marsilya Belediye Başkanı Defferre gibi liderleri, dün olduğu gibi bugün de sosyalist gelişimin tekerine çomak sokmuşlardır. Şu farkla ki, dün başaramadıklarını bugün başarmışlar, dün bölemedikleri sol cepheyi bugün, hem de böylesine bir fırsat ortada iken, bölmüşler, ortak bareketi dumura uğratmışlardır.

Komünist Partisi dışındaki çeşitli sosyalist grupların olumlu ve dinamik bir örgüt halinde toplamayı hedef tutan çalışmaları da suya düşürmüştür.

Bu açıdan bakıldığında, SFTO'nun hareketi «sosyal demokrasinin bitmeyen ihanetlerinden biri, belki de en önemlisi olarak ortaya çıkmaktadır. Gerçekten de, sosyal demokrasinin tarihi, dünyanın öteki yanlarında olduğu gibi, Fransa'da da bir «ihanetler dizisi»nden ibaret olmuştur. Çoğunca marksist düşünce ve eylemin temel çizgisinden tamamen koparak burjuvazi ve tekelci büyük sermaye yararına ve onun tarafından bilinçli yada bilinçsiz bölücülük görevinde kullanılan sosyal demokrat partilerin, iktidar paçası uğruna ne boyalara girdiklerini yakın tarih fazlasıyla kanıtlamaktadır. Özellikle Fransa'da sosyal demokrasi, bölücülük politikasının yanı sıra, zaman zaman faşist sömürü tertiplerine de girmekte sakınca görmemiştir. Yüzkızartıcı Süveyş Harekati, bugün bölücülüğün şampiyonluğunu yapan Guy Mollet iktidarının marifetleri arasındadır.

Yine dün olduğu gibi bugün de karşı çıkılan «Gaullist» iktidar da, sosyalist partinin ihanetinin, Defferre gibi bölücülerin eseridir.

Dün General'in iktidara gelmesini hazırlayan sosyal demokrasinin ihaneti olmuştur. Bugün Yeni Gaullizm'in -ki ekisini mumla aratacağız- iktidarını da, bu kez Sol'u bölmekle, yine sosyal demokratlar hazırlamaktadır.

Sol Cephe'deki kargaşa ve bölünmenin ikinci önemli sorumlusu, sorumsuzluğun şampiyonu Gauchiste'lerdir.

Mayıs - Haziran olaylarında ve olaylardan sonra yapı-

GASTON DEFERRE
— Solu bölen adam —

JACQUES DUCLOS
— F.K.P'nin adayı —

lan seçimlerde büyük sermaye ile onun hizmetindeki iktidara hayalinden bile geçirmedikleri fırsatları vererek ona seçimlerde büyük bir zafer armağan eden Gauchiste takım, dün «ihanet» olarak ilan ettiği seçimlere bugün bahklama atlamış ve aceleyle ortaya bir aday sürmüştür. Oysa ne P.S.U'nun «milli» sekreteri Rocard'ın ne de Troçkist grupçunun Cohn - Bendit'çi adayı Krivine'nin 1 Haziran'daki başkanlık seçimlerinde Sol'u bölmekten başka bir halt karıştırmayacakları gün gibi ortadadır. Ama Gauchisme de, Troçkist gruplar da, tipik geleneksel sosyal demokrasi gibi, tarihin o hiçbir şekilde geri döndürülemeyecek çarkına çomak sokmak görevine talip olmuşlardır bir kere... Bu takımın çekici görünümdeki boş sloganlar ardında sürdürdüğü ihanet politikası, bu fırsatla bir kez daha ortaya çıkmıştır. Bunları görüp de hâlâ ders almayanlar, emekçilerle, onun öncüsü durumunda olan gerçek sosyalist örgütler önünde de, tüm devrimciler önünde de tarihsel sorumluluktan kurtulamayacaklardır.

Fransa'da tekelci büyük sermaye hizmetindeki sağ, seçimlerden başarılı çıksa da çıkmasa da zaten çöküntü halindedir. Hezimet ve iflas, General'in değil, büyük sermayenin hizmetindeki politikanındır. İkinci büyük iflas ise, sosyal demokrasidir. Sosyal demokrasi ve gauchiste takım, bugün Fransa'da sol cephe birliğini köstekleyerek emekçi yığınlarının iktidarı almasını engellemek üzeredir. Ama her hezimet aynı zamanda yeni bir uyanışın da müjdecisidir.

Sosyal demokrasinin ihaneti yığınları gerçek halk örgütlerine yöneltecektir.

Halk cephesi iktidarı ne zamana, diyeceksiniz.

Bugün değil belki ama, varın mutlaka!

KRIVINE
— Bir başka bölücü —

Hüseyin BAS

N.S.A. doğrudan Amerikan Genel Kurmay Başkanlığına bağlıdır. Savunma Bakanlığı kanalıyla Başkan'ın Ulusal Emniyet Konseyine (National Security Council) raporunu sunar.

C.I.A'de aynı şekilde rapor verir. Ve N.S.A. ile C.I.A. aralarında bilgi teati'si yaparlar. Bunları da «U.S. Foreign Intelligence Advisory Board» adında üçüncü bir örgüt kontrol eder.

N.S.A.'nın yıllık bütçesi 1 milyar doları geçmektedir. Amerikanın yıllık savunma bütçesinin % 2'ni yutan bu geniş faaliyetin ham maddesi iki cins'dir — kişiler arasındaki radyo mesajları ve makineler arasındaki radyo ve radar mesajları - Birincisi «şifre çözüme» için sarfedilen korkunç gayretin temellini teşkil eder; ikincisi de gizli savaş araçları yarışının, elektronik savaşın temellini teşkil eder.

Dünya'da yapılan hemen bütün askeri ve diplomatik muhaberatı yakalamak, şifrelerini çözümlenmekle görevli olan N.S.A. biraz evvel de belirttiğimiz gibi Amerikan Savunma muhaberatı ile ilgili yılda en aşağı çeyrek milyon mesaj için şifre hazırlar.

Fakir devletler uzun bir süre çok önemli askeri ve diplomatik haberleri, şifrelemeden gönderirdi. Şimdi «rotör» tipi makineleri piyasada satıcı alma olanağına hepsi sahiptir ve son derece çetrefil şifreler kullanabilmektedirler.

Sovyetlerin kullandığı şifreler, N.S.A.'nın gerçek baş ağrısıdır; National Security Agency'nin Fort Meade, Maryland'daki binasındaki korkunç elektronik şifre makineleri ve he-

sap makineleri, Sovyetlerin şifrelerini çözememektedir.

«Cryptology» adını alan gizlilikte böyle çözülemeyen şifreye «holocryptics» denmektedir. Sovyetler bir şifreyi bir kere kullanmaktadır sadece. Her seferinde yeni bir şifre!..

İşte bundan bir yıl önce 16 Ocak 1968'de Casus Gemi Pueblo, N.S.A.'nın her şeyi dinleyen kulağını Kuzey Kore karasularına getirmişti!..

«Pueblo», denizaltına mesaj verecek ve mesaj alacak; havadaki uçaklardan mesaj alabilecek, gerekirse mesaj verebilecek; hangi doğrultudan gelirse gelsin her çeşit işaret alacak «yön tayla eden» ikiz anten, radar'ı, uçaklardan gelen işaretleri alan konveksanteni ile su üzerinde «elektronik» casus'tu.

«Pueblo», denizaltına mesaj verecek ve mesaj alacak; havadaki uçaklardan mesaj alabilecek, gerekirse mesaj verebilecek; hangi doğrultudan gelirse gelsin her çeşit işaret alacak «yön tayla eden» ikiz anten, radar'ı, uçaklardan gelen işaretleri alan konveksanteni ile su üzerinde «elektronik» casus'tu.

2. Aralık 1968'de Japonya'daki Amerikan üssünden Amiral Frank Johnson (Sasebo üssü)un Pueblo kaptanı Lloyd Mark Bucher'e ulaştırdığı emir şuydu: Sovyet Pusya'nın Uzak Doğu bölgesinde ve Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti sahillerinde casusluk faaliyetlerinde bulunmak!

Dış görünüşte Pueblo, açık denizdeki şartları araştırıyordu.

15. Nisan 1969'da, pis huyundan vazgeçemeyen Amerika bu

sefer de EC 121 tipi bir Casus uçağını hemen hemen «Pueblo»nun yakalandığı bölgeye sokmuştur.

«Pueblo» Wonson'da yakalanmıştı. EC 121 Casus uçak da Wonson bölgesindeydi. Uçak Tokyo yakınlarında «Atsurgü» üssünden sabah 7'de havalandı. 31 kişi mürettebatı, özellikle «elektronik» teknisyenleri, radar ve radyo kulardı.

EC 121, radar ve radyo işaretlerini alma cihazlarıyla bezenmiş bir uçaktır. Uçak'da 5,5 tonluk radar ve elektronik aygıt vardır. Ve bunlardan herhangi biri uçuş sırası bozulursa, derhal tamir edilir, uçuşa ara vermeden, yere inmeden.

Amerikan Savunma Bakanlığı: «EC 121 uçağının yaptığı alelade bir uçuştur. 1950'den bu yana beynelmilel sular üzerinde yüzlerce bu çeşit uçuşlar yapılmaktadır» demektedir. EC 121 tipi uçağın Kuzey Kore sahilleri boyunca yaptığı «alelade» uçuşlar her seferinde 15 saat sürmektedir.

Gene Amerikan Savunma Bakanlığı sözcüsü, herkesi enayi yerine koyarak: «EC 121'in mürettebatından hiç biri NSA için çalışmıyordu. Hepsi Donanmanın emrindeydi» şeklinde bir demec vermiştir. Yazımızın başında da belirttiğimiz gibi, Amerikan askeri gücünün istihbarat birlikleri, elde ettikleri bilgiyi, topladıkları materyeli NSA'ya geçirirler. EC 121'in mürettebatı, NOL Office of Naval Intelligence'a bağlıydı ve «National Security Agency» NSA için çalışıyorlardı.

Yazımıza son vermeden önce bir kaç noktayı daha belirtmek istiyoruz.

Amerika, «Pueblo» yakalanınca, Kuzey Kore'ye Sunturlu tehditler savırmıştı... Bu tehditlerin hiç biri sökmüdü... Amerika hiçbir şey yapamazdı. Hatta o vakit Nixon efendi, Başkan Johnson'a şu sözlerle kafa tutmuştu: «Dördüncü sınıf bir askeri güç Amerikan gemisini açık denizde (?) yakalayacak kadar Amerikanın prestiji düşerse, yeni bir liderin başa geçme-

si gerekir. Yurt içinde veya dışında Amerikan bayrağı ayak altına alınacak paspas değildir.»

Tarih tekrerrür etti, fakat bu sefer Başkan Johnson değil, Nixon efendi!... EC 121 Casus uçak Kuzey Koreliler tarafından düşürüldü!... Şimdi de Amerika tehdit sallamaktan gayri şey yapamaz.

Yayın organları hakkında bilgi sağlanır. Eski ve program hazırlanır. Objektif tavsiyelerde bulunulur. Tespit edilen programlar titizlikle yürütülür.

Çağaloğlu, Türkocağı Cad. no. 1, kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01. İstanbul

GENÇ KUŞAĞIN DEVRİMCİ OZANI: SÜREYYA BERFE

Altan YALÇIN

Türküleri
Hep doğru söyleyen
Bir tanığı dinler gibi dinliyoruz
Soruyorlar bana
Anlatıyorum
Sözlerim çifteye benziyor
Varsın olsun
İlk zamanlar cep çakıydı
Şimdi çifte oldu
Ben söylerim
Sen söylersin
O söyler
Mavzer döner
Top tüfek tank görünür
Onlar da döner
Kale gibi bir halk görünür.

Bir devrimci ozan Süreyya Berfe, yanı sıra işçi, namuslu, çalışkan parmaklarıyla oya işler gibi, türkülerini gür sesle çağırır gibi işliyor şiirini. Türküleri, yüz yıllardır Anadolu'nun hüznünü, sevincini, başkaldırmasını gönülce barındıran türkülerini düşürmüyor dilinden. Kimin yanında, kimlerle beraber olacağını açık seçik belirlemiş, işinin hakkını veriyor. Arınmış yok-sullara, köylüye, işçilere küçük burjuva merhametiyle acıma utancından. Tıpkı devrimci Türk gençliğinin arındığı gibi. Tıpkı tam bağımsız Türkiye uğruna bütün kandırmacalara, tehditlere, baskıya karşı direnen sokaktaki genç kardeşlerimiz gibi. Şiir benim işim değil, ne yapması, neyi öğrenmesi ve öğretmesi gerektığının ayrımlına vararak. Alçakgönüllü, yerine göre haşın, taklit etmeyip gördüğünü bir türkü gibi yaratan bir çifte olmuş. Büyük ustaları ukalaca taklit edip üstüne kendi damgasını basmaya, toplumcu şiir aldatmacası ile topyekun bir sanatı yargılamaya götürülenlerden değil. Büyük ustaları tanımış, yer yer etkilenmiş de onlardan, yalnızca geleceğe dönük seslerini, halkın yanında onlarla beraber bir savaşa girmenin mutluluğunu gönülce tadarak

Hiç eksilmiyoruz,
Kararımız kesin
Gücümüz tamdır
Daha gür daha gelişmiş sesler üretmek
Türkiyenin yeni hayatını beklemek
hepimizin özlediği eşsiz bahardır
bahardır gülüm

SÜREYYA BERFE
— Türküden şiire —

Bahçemde sevinç var
Kar çekildi dağlara
Söyleyin gelsin kuşlar
Öğretim çarkından, Atalan köylerine, Singer işçileri yandaşlığından, spor sahalarına, her yerde bir çığ gibi büyüyen ve devrimci niteliğini bağımsız bir ülkenin genel olma onurunu, bilinçli ve yürekli olarak sürdüren devrimci gençlerin güçlü üyelerinden Süreyya'nın şiirlerinde, meyhanes masalarında her gece toplumu kurtaran, koyu bir yabancılığın ve entellektüel mas-türbasyonun şaheser örneklerini veren bilgin yazarlarımızın, ozanlarımızın hiç mi hiç etkisini göremezsiniz. Temel esinini çalışan, yaratan, üreten insanların acılarından, sevinçlerinden alan türkülerdir onun kaynağı. Şehirli bir öğretmen olmasına kimi zaman hüzünlendir, fakat hemen çıkışını yine o insanlarla bir değeri olacağını bilir. Gerçek kavramın halkla birlikte, onlarla sevinerek onlarla hüzünlenecek ve onlarla yaşayarak değer kazanacağını, görevini yalnız bir içtenlikle kavrandığında başarıya ulaşacağını bilir ve övünme aptallığına düşmez.

Ekim / 968

Bilmediğim köylere gidiyorum
Kafamın ve gönlümün uyarına
Herşeyi ilk kez görmek için
Her şeyimi gözden geçirmek için
Artan bir istekle
Mavi dağ minesini günler
Köy kahvesinde
Gençler arasında
Çocuklar içinde
Uyusuk gençliğim yitiyor
Battal şehirliliğim uzaklaşıyor
Cebimde sosyalist bir dergi
İçimde bir arı kovam
Bir bulgur imecesi
Dilimde işçi Partisi

Doğal olanı romantizme kaçmadan, duygusallığı kimi zaman bir perçin gibi şiire yapıştıran aşırılıklardan kaçınan Süreyya, büyük şehirlerde en iyi olanakları kötüye kullamp, iyi aile çocuklarını etkileyen sözümlere ozanlardan, gereğinde, yeryüzünde ilk Ulusal Kurtuluş Savaşını vermiş bir Ulusun nalbantı olarak konuşmasını biliyor.

Şu dar günlerde ötürsem
Gözüm arkada kalır
Getirin bir daha nalhyayım
Bağımsızlığın atlarını
Bir daha tıkanırsın
Emperyalizmin gırtlığı
Unuttular her hal bizi
Getirin atları ben de bineyim
Kuvayı Milliye yeniden başlasın diye
Gün üstüne gün doğsun diye

Ve Nazım'dan sonra Türk şiirinde gerçekten, devrimci eyleminin yanısıra şiir işçiliğini de inanarak, kendini halkına ve işine adanarak çalışmayı, geleneklerden yararlanmayı deneyen bu genç Türk ozanı, FKE'nin ilk kitabı olarak yayınlanmaya hak kazanmış oluyor.

Kitabı yayına hazırlayanlar bu ilk yayın konusunda, ancak devrimci insanların ulaşabilecekleri bir sağduyu ve alçakgönüllülükle günları söylüyorlar: «Yaptığımız eylemler sürüp gitmekte. Dün hakkında neler düşündüğümüz belki. Ama elimizde o gün düşündüğümüz şekli yansıtan belgeler yok. Örgütümüzü kurarken bir üyemizin Türkiye ekonomisi üzerine görüşü neydi, kesin bilmiyoruz. Ya da başka bir üyemizin Türkiye'nin sosyal yapısı, bölgeler arasındaki farklılaşma üzerine görüşleri neydi bilmiyoruz. Onun için bu günlük görüşlerimizi eksikliği ile yanlışları ile kalıcı kalacak belgeler gerekli. Bunu başarmamız tek yolu yayın. İşte elinizdeki kitap bu düşüncelerin ü-

rünü. Genç ozan arkadaşımız, omuzdaşımız Süreyya Berfe'nin şiirlerini sunuyoruz size. Bu dönemdeki sanat görüşümüzü, sanatımızla neyi yapmak istediğimizi ortaya koyuyor, tartışmaya sunuyoruz.»

İşte büyüklerin anlayamadığı, devrimciler dışında hiçbir zaman anlayamayacakları bir yalnlık ve içtenlik. «Günöl» gerçek bir devrimci ozanı, devrimci kardeşlerine, omuzdaşlarına sunduğu, bir cep kitabı. Destanlar, ağıtlar, türkülerle bezenmiş. Yani halkın çile çeken, üreten, öldürülen, horgörülen halkın yaşamasının temel barınaklarıyla. Gelin, kitabın bitmemiş son destanından bir bölümle kapatalım yazımızı.

Ve bir ateş
Halkın ısındığı
Yalnız Halkın ısındığı
Sıcak canlı
Hiç sönmeyecek bir ateş
Budur Anadolunun diyemediği
Ağa olur yediklerimiz
Kefen olur giydiklerimiz
Gün gün işliyor yaram
Ne yaman zor imiş toprağı
Ve halkı sevmek
Bunu bildim duramam
Kalk gidelim

Muhsin Ertuğrul jübilesi yapılacak

Büyük Tiyatro Adamımız Muhsin Ertuğrul'un 60. Sanat Yılı kutlamak için, Türkiye'nin tanınmış tiyatro sanatçıları, sahipleri, tiyatro yazar ve eleştirmenleri ve tiyatro dostu aydınları bir araya gelerek bir Kutlama Komisyonu kurmuşlardır.

Komisyonun belirlediğine göre:

1) 1-10 Kasım 1969 arası Muhsin Ertuğrul Haftası olarak ilan edilecek ve bütün tiyatrolar büyük sanat adamımızın hizmetlerini belirterek repertuarlarındaki en yeni eserlerini bir gece için Muhsin Ertuğrul'a oynayacaklardır.

2) Üniversitelerde, Fikir Kulüpleri Federasyonunda, Edebiyatçılar ve Oyuncu Yazarları Birliğinde Muhsin Ertuğrul hakkında konuşmalar düzenlenecektir.

3) Tüm Türk Tiyatrolarının katılmasıyla, İstanbul Kültür Sarayı büyük salonunda, metni ünlü yazarlar tarafından hazırlanmakta olan «Türk Tiyatrosu geçidi» sunulacaktır.

4) Bu geceye, Muhsin Ertuğrul'un dostu olan uluslararası ünlü yabancı tiyatrolar onur konuğu olarak çağırılacaktır.

5) Muhsin Ertuğrul'u insan ve sanatçı yönleriyle yansıtan bir kitap yayınlanacaktır.

6) Ünlü Türk solist, müzisyen ve operacıların katılmasıyla Kültür Sarayı Konser Salonunda ayrıca bir gece düzenlenecektir.

7) Amatör Tiyatro çalışmalarını yüreklendirmek için her yıl başarı topluluğa, vermek üzere bir «Muhsin Ertuğrul Ödülü» kurulacaktır.

8) Türk Sinematek Derneği, Muhsin Ertuğrul'un filimleri ve sinema çalışmalarıyla ilgili gösteriler düzenlenecektir.

ATN'a abone olanlara

100 LİRA TASARRUF

ANT Dergisi, abonelerine büyük bir tasarruf imkanı sağlamaktadır. Piyasada 125 Kuruş'a aldığınız ANT Dergisi'ni abone olduğunuz takdirde 86 Kuruş'a okumanız mümkündür. Zira ANT'nın yüzde 32 indirimli abone tarifesi şöyledir: Yıllık 44 Lira, 6 aylık 22 Lira, 3 aylık 11 Lira...

ANT'a abone olanlar, ayrıca, ANT YAYINLARI'nın bütün kitaplarını yüzde 20 indirimli satın almak imkanına sahiptirler. Bunun için - ANT YAYINLARI'na bizzat gelmeleri, yada istedikleri kitapların yüzde 20 indirimli ücretlerini «ANT Dergisi — P.K. 934 — Sirkacı — İSTANBUL» adresine posta havalesiyle göndermeleri kafi. Havale kağıdının arkasına adres, abone numarası ve istenilen kitapların okunaklı listesi de yazılmalıdır.

Böylece, ANT'a yıllık abone olan bir okurumuz dergiden ve bugüne kadar yayınlanmış olan kitaplarımızla önümüzdeki bir yıl içinde yayınlanacak olan kitaplarımızın hepsinden toplam olarak 100 Lira civarında tasarruf sağlamış olacaktır.

ANT YAYINLARI'nın dergimiz aboneleri için indirimli fiyatları şöyledir: İnce Memed (birinci cilt) 12 Lira, İnce Memed (ikinci cilt) 12 Lira, Milli Kurtuluş Cephesi 4 Lira, Düzenin Yabancılaşması 6 Lira, Anarşizm 6 Lira, Roman Gibi 12 Lira, Siyah İktidar 6 Lira, Yaşamım 4 Lira, Nazım Hikmet'in Polemikleri 6 Lira, Sabahattin Ali Dosyası 6 Lira, Gerilla Nedir 4 Lira, Savaş Anıları 3 Lira, Üç Anadolu Efsanesi 8 Lira, Ortadirek 12 Lira, Yer Demir Gök Bakır 12 Lira, Ölmez Otu 12 Lira, Çizgili Dünya 4 Lira.

Yaşar Kemal

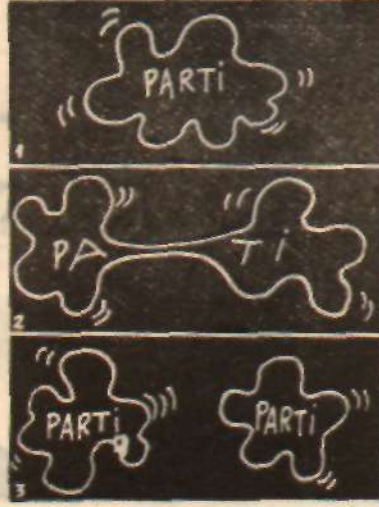
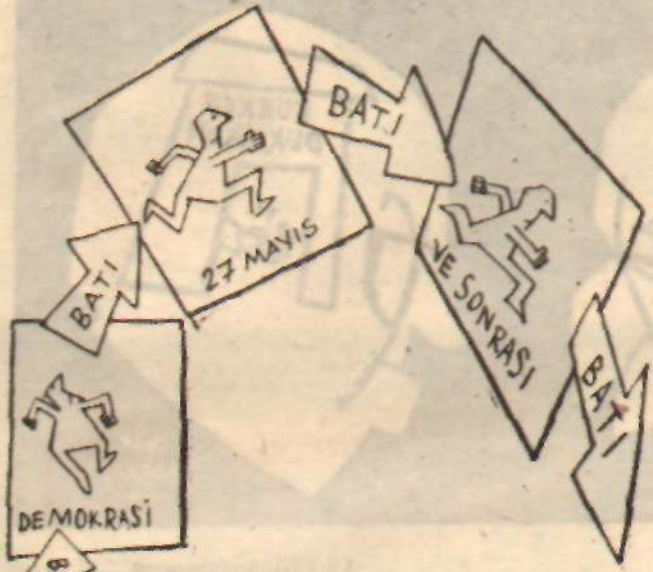
İNCE MEMED

● Birinci cildinin
9. Baskısı çıktı

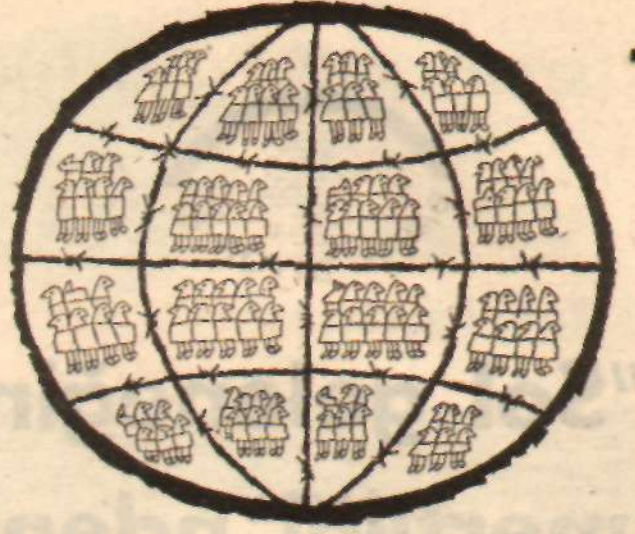
● İkinci cilt
tükenmek üzeredir

Genel Dağıtım: ANT YAYINLARI - P. K. 701 - İstanbul
Ankara Dağıtımı: AYDIN KİTABEVİ
İstanbul Dağıtımı: GE-DA
Ege Dağıtımı: DATİC

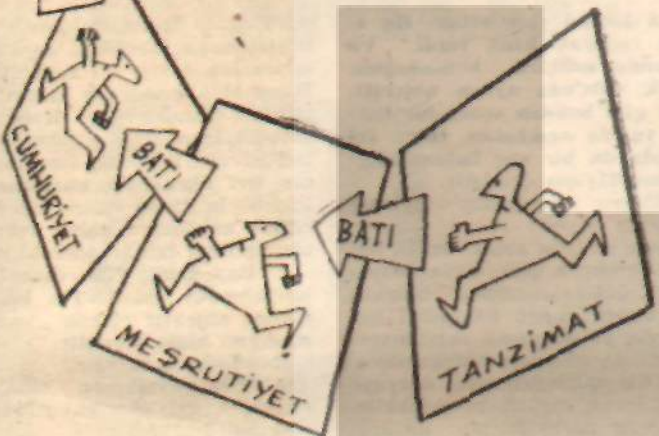
ÇİZGİLİ DÜNYA'DAN

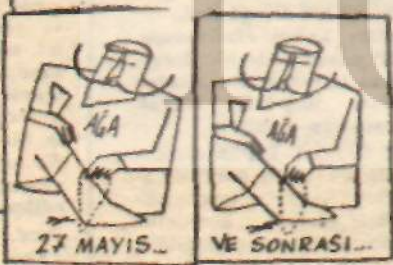
TEK HÜCRELİLER-3

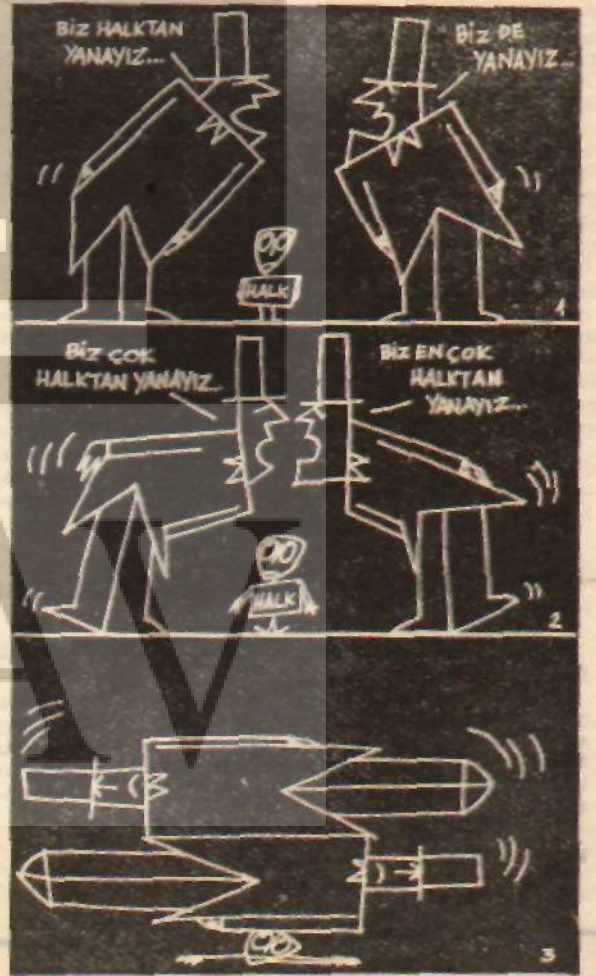
ANT YAYINLARI, okurlarına bu defa yepyeni bir kitap sunmaktadır: ÇİZGİLİ DÜNYA... Her hafta dergimizde yurt ve dünya sorunlarını usta fırçasıyla çizgileştiren arkadaşımız FERRUH DOĞAN, bu karikatür albümünde, insanın varoluşundan bugüne kadarki dramını birbirinden nefis karikatürlerle bir çizgi senfonisi halinde hikaye etmektedir. Lüks krome dört renkli ofset kapaklı ve tamamı ofset baskılı olarak 5 Lira fiyatla bütün bayilerde satışa sunulmuştur. Bu sayfada, Ferruh Doğan'ın Çizgili Dünya'sından seçilmiş karikatürler yer almaktadır.

DÜNYA YUVARLAKTIR-2

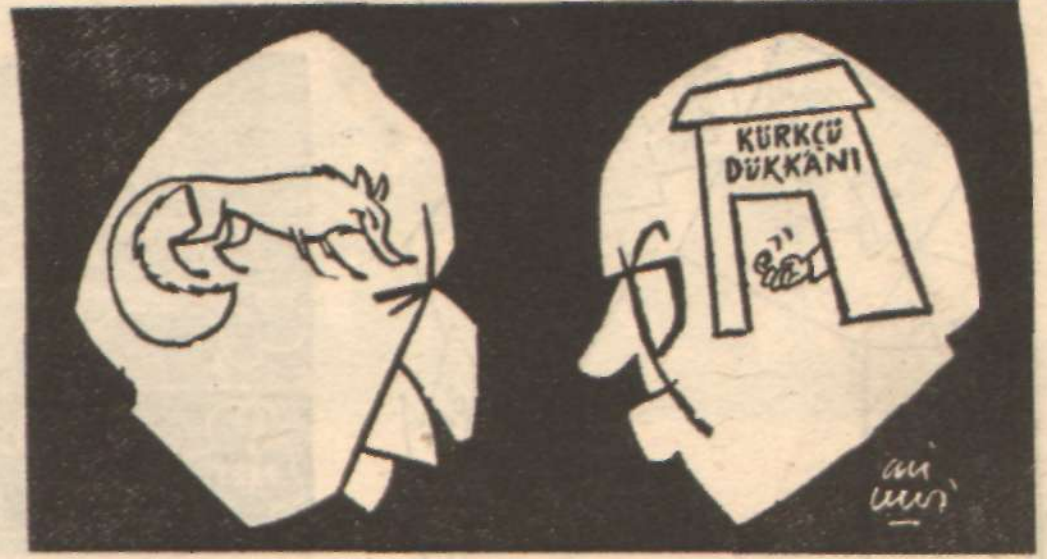
MUHAFAZAKÂRLIK

Ferruh DOĞAN

"Sol geleneğin mertliği"nden nasibiniz varsa

Ali Ulvi, Cumhuriyet - 15.5.1969

Tyısında yine seyyesiz URK Solu, geçen sa-
fadelerle ANT'a saldırmakta ve
cevap niyetine yayınladığı bir
yazıda şöyle demektedir:

"Türk Solu'nun tepkisi, ANT'a, özellikle son sayılarda hileli yollardan yürütülen polemige karşı olmuştur. Sosyaliste yakışan, eleştireceği konuyu, adıyla - sanıyla, yeriyile - yurduyla ele alıp, gözünün yaşına bakmadan didik didik etmek ve inandığı doğru stratejiyi koymaktır..."

ANT'ın da, Türk Solu'nun da bugüne kadarki koleksiyonları ortadadır. ANT, CHP'nin ve Amerikancı bürokrasinin ipliğini ilk sayısından itibaren bütün çirkefliliğiyle pazara çıkarmış. Amerika'dan ilcazetti bir iktidar peşinde koğan İnönü'nün ve yaveri Ecevit'in çevirdiği geçitli oyunları adıyla - sanıyla, yeriyile - yurduyla ele alıp gözünün yaşına bakmadan didik didik etmiş, hele son olaylara koyduğu isabetli teğhislerle baştan beri izlediği stratejinin doğruluğunu inkar kabul etmez şekilde bel-gelmiştir.

Buna karşılık, dün kadar Paşa'nın dümensuyunda devrim-eilik taslayarak emekçilerin tek sosyalist örgütünü parçalamak misyonunu üstlenen ve Ecevit'e toz kondurtmayanların yürüttükleri polemigin, strateji diye ortaya sürdükleri masabagi he-saplarının doğruluk derecesini, Türkiye sosyalistleri şüphesiz çok iyi takdir etmektedirler.

Türk Solu, ANT'a yönelttiği saldırıda, devamla, «Oysa ANT'ın ısrarla yaptığı, bir takım taş atmalarla okuyucunun zihninde kuşku yaratma çabasıydı. Sol geleneğin mertlik anlayışına aykırı bir tutumdur,» demektedir.

Madem Türk Solu taş atmas-lardan, «mertlikten söz etmiş-tir, kendisine bütün Türkiye

NATO'ya ve CENTO'ya bağlıyız !

Olgunlaşmanın defilesini, CENTO Kadınlar Kolu dü-zenlemişti. Nermin Menemencioğlu'nun zevki, tecrübesi bu çayda da belli oluyordu. Her şey çok zevkli hazırlan-mıştı. Hele çay sofrasında kollektif bir çalışmanın en gü-zel örneği vardı. CENTO memleketlerinin kadınları mut-faklarının özelliklerini belirten nefis pastalar, börekler hazırlanmışlardı, hepsinin üzerinde küçük bayraklar dalga-lanıyordu... Misafirler arasında Cumhurbaşkanı'nın eşi Bn. Sunay da vardı. Defileleri çok seviyor sanırım, bu hafta ikinci defileyi seyrediyordu.

GÜL - PERİ
(Akşam - 11.5.1969)

«Hak isteme ve dikkati çekme» mitinginde Hakkâ-rîhler sosyal adalet istedi. Halk «Ot yiyoruz» diye bağı-r-ı.

(MİLLİYET - 15.5.1969)

sosyalistleri önünde söyleyece-
ğimiz bir kaç söz vardır.

Bilindiği gibi geçen yıl TOS Salonu'nda devrim stratejisi ü-zerine yapılan bir açık oturum-
daki konuşmalarından dolayı Mihri Belli ve İlhan Selçuk ile, bu konuşmaları yayınlayan ANT ve Türk Solu dergileri sorum-lu müdürleri aleyhine ortak bir dava açılmıştır. Bu davada dört sanık da, «komünizm propagan-dası yapmak iddiasıyla yargı-lanmaktadır.

Şu «mertlikten dem vuran Türk Solu Dergisi» geçen hafta bu dava ile ilgili haberi verirken «taş atmak» diye dursun, «en iğrenç «çamur atma» ve «zihin-lerde kuşku yaratma» metodla-rına başvurarak ANT'a hiç şik-
kılmadan şu suçlamayı yönelt-meye kalkmıştı:

«... Bu seminer üzerine ANT Dergisi'nin yaptığı yayın bir çeşit ihbar mahiyetinde sayı-lmaktadır.»

Utanmak diye bir şey vardır. Türk Solu, ANT'ı libercilik-la suçlayan bu yazının bir baş-ka yerinde, «Dava, seminer sı-rasında konuşmaları kendilerin-ce zapta geçiren iki polis me-murunun (Akın Uykur, Rama-zan Güngör) tutanaklarına da-yanılarak açılmıştır» derken kendi kendisiyle vahim bir çe-likkiye düştüğünün farkında de-ğil midir?

Hele hele Türk Solu Dergisi Sorumlu Müdürü Vahap Erdoğan'ın mahkemede verdiği ifa-de, eğer ortada bir yanlışlık yoksa, bırakın devrimci mertli-ğini, bir burjuvanın dürüstlük anlayışına dahi yakışmayacak kadar yüz kızartıcıdır.

Bay Erdoğan, mahkemede ki ifadesinde «Konuşmaların fikir-leri ANT Dergisi'nde yanlış la-tışar etti. Başka anlamlara ge-
ler bir hal aldı. Bu durum kar-şısında ben Mihri Belli'ye mü-racaat ederek kendi konuşma-

şının özeti rica ettim. Bu ö-zeti yaparak bana verdi. Ve sorumlu müdürü bulunduğum Türk Solu'nda aynen nesretti-ğim gibi bundan sonra bir baş-ka yazıda açıkladım. Her iki yazıda da bir suç bulunmadığı kanısındayım» demiştir.

Madem «vurdunuz, öyleyse dinleyin beyler!

Aynı davada sanık olarak bu-lunduğumuza göre, dava dosya-sının, iddianamesiyle, bilirkişi raporuyla, sorgu hakimliği ka-rarıyla ve duruşma zabıtlarıyla bizim de elimizde bulunabilece-ğini ve yolumuza aynı dosyaya dayanarak suratınıza çarpabile-ceğimizi herhalde hiç düşün-me-miş olacaksınız.

5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde-ki 969/37 numaralı dosya muh-teviyatına göre:

1. İlhan Selçuk ve Mihri Bel-li hakkındaki soruşturma iki po-lisin tutanağına dayanarak a-çılmıştır.

2. Mihri Belli'nin konuşması-yla ilgili bilirkişi incelemesi, Türk Solu'nun 16.1.1968 tarih-li sayısında yayınlanan metin üzerinde yapılmış ve «suç» fet-vası verilmiştir.

3. Bay Erdoğan, konuşma ö-zetinin ANT'ta yanlış yayınlan-ması üzerine Türk Solu'nda doğ-rusunu yayınladığını söylemek suretiyle «müffteri» durumuna düşmüştür. Zira Belli'nin konuş-masının yayınlandığı Türk So-lu'nun tarihi 16.1.1968, konuş-manın özeti'nin yayınlandığı ANT'ın tarihi ise 23.1.1968'dir. Bu ne kehanet gücüdür ki, ANT'ın bir hafta sonra yanlış yazacağını Bay Erdoğan'ya ma-lûm etmiştir?

4. Açık oturum ile ilgili so-ruşturma polis tutanakları ve Türk Solu'nun yayını üzerine a-çılmış, ANT ise, bu konuşma-la sonradan özet olarak verdiği içti bilahare davaya dahil edil-miştir.

Ya Bay Belli'nin ifadeleri? Türk Solu'nun haberinden do-layı hakkında dava açılan Belli, mahkemede kendisini ve Türk Solu'nu kurtarmak için TIP'e ve ANT'a dil uzatmaktan geri kalmamış. «ANT Dergisi'nde çı-kan yazıları kabul etmiyorum. ANT, TIP paralelinde bir dergi-dir ve bana karşıdır. Bu yüzden konuşmaları objektif olarak yansıtmamıştır» demiştir.

1. ANT Dergisi, TIP'in strate-jisini benimsemiş bir dergidir a-ma, bu Bay Belli'nin konuşma-larını tahrif etmesi, kendisine karşı olması için sebep değildir. Nasıl olsun ki, Bay Belli'nin bu suçlamayı yönelttiği hafta

ANT'çılar, Mihri Bellinin tu-tuklanmasını protesto eden ya-zılarından dolayı ilk defa Toplu Basın Mahkemesi'nde hakim hu-zuruna çıkmışlardır. Kendisini savundukları için mahkumiyet-leri istenen insanları Bay Belli'nin sırf «kendisini kurtarmak» için böyle itham etmesi devrim-cilikle ne derece kabili teliftir; okurlarımız takdir edeceklerdir.

2. Bay Belli, yine «kendisini kurtarmak» için ANT'ın konuş-maları objektif olarak yansı-tmadığını iddia etmiştir.

Kendisine soruyoruz: ANT'ta yayınlanan cümlele-rinden hangisini kabul etme-mektedir?

Türk Solu'nda yayınlanmayıp da ANT'ta yayınlanmış ve bu yüzden suç sayılmış herhangi bir cümlesi var mıdır? Yoksa tamamen aksi mi olmuştur? Kendisini sanık durumuna düşü-ren cümleler hangi dergide yer almıştır?

Bunlara «mertçe» cevap ver-melidir.

Mahkemelerde ve hapishane-lerde özel metodlarla kendini kurtarmak için suç başkalarına yıkmak, yakın tarihte örne-ği çok görülmüş ve bütün so-syalistlerce gerektiği gibi yargı-ya bağlanmış çirkin davranışlar-dır. Bir devrimciye yakışmaz!

İşbu yazı bilimsel bir yazıdır !

Sosyal adaletsizlikler ve hürriyetsizlikler bir yana, sosyalist diktatörlüklerde milli gelir seviyesi ve kal-kınma hızı da kapitalist ülkeler-le ise karma ekonomi düzeni uygulandığına kı-yasla yüksek olamamak-tadır.

Sosyalist diktatörlük-lerde ne maddi, ne mane-vi yönleriyle sosyal ada-le, ne hızlı ekonomik kal-kınma, ne de ekonomik si-yasi, askeri bağımsızlık sağlanabilmektedir. Böy-le bir rejim insanı de-ğil-dir ve böyle bir rejimi sa-vunmak ilericilik telâkki edilemez

Prof. Dr. Mükerrrem HİÇ
(Yeni Gazete - 2.5.1969)

Samimi alakadan cesaret alınca !

Sayın hırdavatçı, itiriyatçı, tahafiyeci ve dini kitap satan toptancı ve perakendeci kardeşlerimiz:

Samimi alakalarınızdan cesaret alan müessesemiz, terkinde (etihyl alkol) bulunma-yan saf esanslarımızın yeni çeşitlerini emirlerinize sunmuş bulunmaktadır. Bu gruptaki mamullerimizin hepsi açık satmak için 50 gramlık alüminyum tüp içinde ve otuzdan fazla çeşidi ihtiva etmektedir. Şipr, fuje, revdör, kadınteni, B. zambak, sümbül, yasemin, iğde, leyvak, şebboy, çoban, menekşe, İtmişah, tefarik, anber, misk, Hacer-Ül Esvad, gül, fulya, paradiso, arpej v.s. gibi...

Birkaç gün elbisede kokunun durmasını temin için kokularımızı sabitleştirici madde-ler ile (fiksator) kuvvetlendirdik.

GÜLİSTAN LABORATUVARI
(Bugün - 12.5.1969)